LTK Beets

D 2 1

1883.

3 blad.

Nieuw Grieksch Lied.

(Lord Byron.)

" ~~Μπαίνω μες 'τὸ περιβόλι~~
" ~~Ὡραιοτάτη Χάϊδη," etc.~~

De zang waaruit dit genomen is staat in hooge gunst bij de jonge meisjes van alle Classen te Athene. Hunne wijze van het te zingen is bij beurtzang, terwijl al de tegenwoordige met het koor invallen. Ik heb het dikwijls bij onze "Χοροί" gehoord in den winter van 1810–11. De wijze is klagende en aangenaam.

~~I enter thy garden of roses &c~~

1.

Ik treed haar in de gaarde van uw Rozen
  O Liefelyke en schoone Haïdie,
My dunkt ik zie er Flora-zelve pozen,
  Wier liefelijk beeld ik in uw trekken zie.
O Lieve Maagd, hoor van verliefde lippen,
  De waarheid aan, slechts eenpassend tot uw lof
  Het smachtend lied van dien uw hart ~~noort~~ trof
En beeft wanneer de toonen hem ontglippen.

Als

Als aan de gein de bloesem die ons lucht
Gebrekend maakt, als aan de rijpe vrucht
De boom haar deugd, haar waarde laat ontdekken,
Zoo blinkt in 't oog, zoo spreekt in al haar trekken
Het lieflyk hart waar 'k my gewond voor
zie,
De ~~reine~~ ziel der schoone Haïdie.

2.

Maar de eelste tuin wordt haastelyk uit myn oogen,
Wanneer de min er 't zoet prieeltjen vliedt;
De myne heeft uw boezem onbewogen, —
Onmeng heelschap dan – geblomte weegt my
niet!
Het giftig sap dat 'k uit dat kruid zal drinken,
Zal bitter zyn voor die het zwelgen moet,
Maar, o myn ziel vind iedre hemg nu zoet,
Die haar uw hoofd – uw boosheid kan ontdekken.
Te wreede 'k strek vergeefs myn armen uit,
Dat gy my reddet zulken gruwel stuit;
O, kan u niets aan dat myn hart her geven
Zoo laat voor 't menst my aan uw weten sneven
Heeft wien uw hart der wanhoop overgaf
De sombre poort dan open van het graf.

3.

Als de oorlogsman ten wreeden stryd getogen,
Die zeker is dat hy verwinnen moet,
Zoo rukt het ge aan met ~~schielyken~~ zullen schietende
En woedt my en kracht de koorts in 't oogen bloed.
Melieve! zeg, o zeg my moet ik sneven,
Aan smarten die een glimlach wyken doet,
Moet reeds de stroop die ge eens hebt aan-
-geoved
My troost genoeg voor al myn smarten geven;
o Liefste, maar trouwlooze maagd der aard,
Thoe kwynt, hoe welkt, hoe dort uw Rozengaard.
Ach Flora kwynt met my in om uw afzyn,
O Haïdie, uw bloemhof zal myn graf zyn.

Vryer

×

Aan Genevra.

(Lord Byron)

~~Thine eyes' blue tenderness, thy long fair hair,~~

Uw teeder blaauwend oog, uw lange en schoone lokken,
De bleeke luister van uw zacht gelaat, beschokken
Door mymrende ernst, waarop in lieflyke effenheid
De zachte kalmte van de Droefheid ligt verspreid;
Mèt zwygende in haar leed geen Wanhoop meer mag schokken;
't Drukt al op uw gelaat zoo zacht een weemoed uit,
Dat was ik niet zeker dat uw hart een troos besluit
Een ~~onbesmette~~ zelvestelare bron van reine hartgedachten
Ik u aan aardsche zorg ten prooi gelovend zou achten.
Zoo was haar aanblik – toen op 's kunstenaars pa-neel
Bezwemde teelt van 't Schoonheidademend penceel
(Behalve dat uw hart berouw behoeft noch boete)
De droeve Magdaleen van Guido de lichtend groette,
Ja gy gelykt haar – gy! maar, o hoe heerlyk
Gy haar voorbyt op wie 't Venyn geen aanspraak streeft
~~En aan wie reine deugd ... met bevlekt~~ heeft
En aan uw deugd de smet niet kleeft kleeft.

—

Een Lied.

'T Heeft alles waarheid in een praat,
't Mag avond zijn of morgen;
Geen uur gaat om voor 't menschelijk hart,
Of 't komt en gaat met zorgen
Ach! wat is 't leven voor den mensch,
Ik om geen liefje leven kan.

Laat hij, wiens hart baatzuchtig klopt,
Om rang en wereldsche titelen;
Laat daar zijn de knoop ten teeken hopt,
Den goude Goud en glans ontwikkelen;
En blijve, lach 't fortuin hem aan,
Hij leeft al even onvoldaan.

Th

Ik lach met zorg en krijgszang;
Wat kan mij rijkdom maken?
Maar geef mij, aan mijn liefjes zij,
Een enkel uur te smaken;
Dan gloeit mij 't hart, dan blinkt mij 't oog,
Dan schat ik 't aardsche leven hoog.

Nu, druilors! lacht en meesmuilt gij,
Maar 't is uw eigen schande!
Gevallen is er een daarbij
Die uit de Min verbande.
De wijste van heel 't menschlijk ras
Was dol op al wat vrouwlijk was.

Natuur nam eerst met ons geslacht
Een proef, die traanlijk lukte.
Toe heeft ~~zij~~ ze een meisje uitgebeeld
Die schoon haar deelen verrukte.
Wie roemt als ik met ~~[illegible]~~ lijst en lied,
Haar laatst en edelst werkstuk ziet?

Burns nagevolgd.
1833.

De Vrouwenhater

(Uit het Hoogduitsch van Hölty (welk woord als een verstaan wordt beschouwd, hoewel ik het zoo als ik gewoon ben er onder gezet wordt).

~~Geen meisje~~

—

Geen meisje zal mijn hart verstrikken,
Geen oogenpaar
Waar uit ~~tien~~ duizend englen blikken —
Geen goud~~geel~~ blond hair!
Geen mond waarom de lachjens zweven,
Geen boezem wit
Met ~~ijdel~~ luchtig vluiger zilvergaas omgeven
~~Bewerktuigen~~ vermogen dit!

Een leest die Venus zelve ~~boetseerde~~ mocht boetseeren,
Een voetje wel geregen
Een handtjen dat elk hart regeerde
Is kinderspel!
Ik ben nu voort daar aan ontgaan —
O! grooten Dank!
Ik word niet — als die weke knapen,
Van liefde krank.

Mij is een hart van ijs gegeven,
En rotsenborst —
Maar 'k wandel op den weg van 't leven
Ook vreedzaam voort —

'k Ga steeds – den toeven vol de Hemel–
Een bloemrijk pad
En strooi mij eindlijk aan 't Geurend
Der gouden stad!

Maar laat in 't loof van mijn priëlen
Het goednacht
Der duiven door mijn gorgel spelen,
Hoe zoet is dat!
Zou 'k daarvoor in galakleeren,
Van liefdes brand
En jufvrouw gunst als goedekleeren–
Ha! – groote dank!

Verliet ik woud en vogelzangen
En bloemend dal,
Om aan een meisjens gril te hangen
Bij spel en bal?
Neen kwamen hier ontzaglijke scharen
Van meisjens aan;–
'k Zou – om die nuffen aan te staren
Nog uit het loof der lindebladen
Geen oogenblik gaan!

February 93 –

[illegible]

Aan John Ingram Lockhart naar Londen vertrekkende.

Vix illud potui dicere triste Vale!
Ovidius

Ook gy verlaat my — gy ontvlucht my; als zoo velen,
Die ik als Vrienden heb begroet:
Geen enkle blyft my by om 'in mijn lot te deelen,
En 't is mijn Noodlot dat ik eenzaam dolen moet. —
Ach weinig zielen als de mijne heeft deze aarde,
En zeldzaam zijn ze, die 't als Vriend aan 't harte drukt;
Ik vond in u — Godlof! — dat kleinood hoog van waarde,
Maar 't Noodlot wenkt — gy gaat — te weg is mijn geluk.
Daar dwaal ik eenzaam rond — met onweerhouden klagen,
En vraag aan Afstand, Krijg en — — Graf mijn Vrienden weêr,
Maar alles zwijgt rondom me, en 't antwoord op mijn vragen
Is 't fluistren van mijn hart: „Gy ziet geen Vrienden meer."
Het zij zoo; — troosten we ons; — de Hemel kan vergoeden!
't Geluk, — dat slechts (voor my) by Liefde en Vriendschap woont
Lacht mooglyk me eenlang toe, en wat my 't hart doet bloeden,
Herstelt wellicht zijn hand — die beter toekomst toont.

Doch

Doch hen vergeten die ik lief had — neen! dat nimmer!
Al scheidt ons de Oceaan, 'k verzel u in den geest.
Hy die zyn vrienden kan verzaken — ergens — immer —
Is nooit waarachtig Vriend geweest.

Ook gy, gedenk my soms! — ik weet gy zult het gaarne;
Al troeft u ginder — heel een nieuwe Vriendenrij,
Soms wendt gy van de Teems het oog nog wel naar 't Spaarne,
Gedenkt uw Vrienden en ook my!

O Ga met dat besluit, en neem myn heilbee mede;
Dat de Onspoed schaars u treff' 't Geluk u meest verzell';
Vind Liefde en Vriendschap — waar gy naakt — Genot en Vrede
De Hemel zij met U! Vaarwel!

14 Maart 1833.

Trouwlooze Robbert en Alice. 1/5

(Frederick and Alice.

De Helm op 't hoofd. in krygsmansdos,
Verliet de jonge Robbert 't land
En streelde 't steigrend oorlogsros
Vol zelfbehagen, met de hand;
En zag met wellust naar den degen
Voor 't eerst hem aan de heup gelegen.

2.

En door geen enkele angst gekweld,
Geroerd door afscheid noch verdriet,
Zag hy terug, de jonge held.
Op alles wat hy achterliet,
+ Vergetend dat hem zyn Hoop verguldde,
En alles wat zyn hart vervulde.

3.

Maar eenzaam en verlaten zat
De lieve Alice dweeprig neer,
Haar wang was bleek, haar oogen nat,
Haar hart niet ~~lachend~~ kalm meer, als weleer;
Van hoop en rust en eer verstoken.
Want Robbert had zyn woord gebroken.

4.

Wat zucht zy diep, wat weent zy luid,
Hoe angstig ziet haar oog in 't rond;
Hare darling breekt ze in klagen uit,
En staart weer roerloos naar den grond
Hoe klopt haar 't hart met luide slagen,
Als of haar duizend angsten jagen.

5.

5.

Nu bidt zy woest en wild tot God
En roept Hem aan met nimmer baar.
Dan vloekt zy wee zich-zelve en 't lot,
En rukt zich aan 't verwilderd haar,
Zoo brengt zy zeven lange dagen
In beurtlings woeden door en klagen.

6.

En toen de dorpsklok d'achtste dag
Het uur van vieren toren deed,
Met tragen toon en doffen slag,
Toen eindde de schoone Alices leed,
En toen kwam de Dood haar uitkomst geven
En heeft haar smart op met haar leven.

7.

M Maar ver van haar, van 't ~~dorpje~~ (landschap) ver,
Sneed trouwelooze Robbert steeds,
En zag de zilveren morgenster
Verschieten daar de dag verrees.
En lachte bij het zonlicht tegen
Dat over heuvelen blonk en wegen.

8.

Hoor Robbert hoor de hamer valt,
Op gindschen hoogen toren nieuw,
De hamer valt, een klokslag ~~[illegible]~~ (knalt)
Het vierde (God een schuldlijs maar!)
En hoor hoe heuvelen en dalen,
Het vierde ('t schuldlijs:) vier herhalen.

1/51

9.

E En zie - de kleppen schudt den kop
En snuift de lucht met luid gebriesch
En woest en steigerend springt hij op
En voor zich achter dreigt hem iets
Noch links, noch rechts - wat mag het wezen,
Dat dus het ~~moedig~~ (wakker) paard doet vrezen!

10.

En eensklaps wordt de Ruiter bleek
Daar stoppelt hem het haar op 't hoofd,
Daar wordt hem 't hart beklemd en week,
Daar wordt zij onnut kracht beroofd
Wat vreemd gezicht heeft hem gedreven!
Wat mag de Ruiter dus ~~[illegible]~~ (doen) beven!

11.

Verwilderd en in wanhoop staart,
Hij rond maar zonder iets te zien,
En angstig spoort hij 't schichtig paard
En dringt en met het helmelo knieën.
En 't elkend banger en vermaarder,
Rijdt hij in jagende onrust verder.

12.

En zeven dagen rent hij voort,
En zeven nachten achteeen,
Maar onbewust van plaats en oord
En onbewust nog waarheen!
In reddelooze angst in rusteloos duchten,
Tracht hij zich zelf vergeefs te ontvluchten.

13.

[illegible] wegen, bergop bergaf
Rydt steeds de Ruiter vol van angst
Door vlakte en woud in wreeden draf
Moerassen door en stroomen langs;
Nu daalt de zevende, de achtste,
O wee! wat staat hem nu te wachten.

— 14

Zy daalt maar dubbel bang en wreed,
De landstroom wast, de regen vliet,
't Gezucht der bliksems sluit hem 't hart,
De donders rommelen in 't verschiet,
Daar legt in eens onstuimig weder,
Gejaagd Robbert 't hoofd ter neder:

15.

Daar rijst een rosse bliksem~~schicht~~ [straal]
Een halfgesloopt kasteel hem aan,
Hy naakt en bindt in 't voorportaal
Zyn kleppen vast en laat hem staan:
Geen enkel schemerlichtje blonk er,
En tastend treedt hy voort in 't donker.

16.

Maar als hy bevend verder gaat,
Daar blinkt een blaauwe en geele gloed,
Die langs gewelfde bogen slaat,
Hem telkens in 't oog [illegible],
"Myn heilge Jesus ~~Maria~~! ~~hoor~~ hoor myn smeken!
En laat geen zondaar hulp ontbreken.

17.

Hy bad — de vreemde flikkergloor
Verschiet van gloed, verbleekt van kleur,
En gaat hem steeds weiflend voor,
En stuit dan voor een yzre deur
Hier dwaalt hy, zag verschrikt te luister,
En de arme Robbert blyft in 't duister.

18.

Van binnen ~~klinkt~~ [dreunt] hem o zoo wreed
Zoo donderend een stem in 't oor,
Vermengd met schaatren valsch en naar.
Zoodat zich stem en lach verloor,
In doffe en slepende gezangen,
Als werd een lykwaad aangevangen.

19.

't Midden door dat dof gezang,
Daar treffen — hoor hoe yslyk! hoor!
Bekende stemmen, — God hoe bang!
Bekende stemmen Robberts oor.
Hy hoort — en de aard schynt hem te ontzinken
Alices lievlingszangstuk klinken.

20.

En hoor — o God — de kamer vaart,
Daar bromt het van den torentin,
De kamer vaart, de klokslag kraakt
Het twaalfde — God hoe is schrikkelyk [illegible]
En hoor hoe de Echo's honderdmalen,
In 't hol gebouw den toon herhalen.

21.

En als het laatste klokgeluid
Versterft en in den wind versmelt
Wat ziet hy – God de deur ontsluit
Met wilden zwaai en woest geweld.
En wat hy aanblikt om zich heen
Doet trobbelt als van schrik versteenen.

22.

Want dood – by doodkist zy aan zy
Bedekten heel den zwarten vloer
Daar zaten dooden zij aan zij,
En fluisterde met elk zyn moer.
En broeders zag hy vrienden magen
Reeds lang geleden naar 't graf gedragen.

23.

Hy ziet en siddert, daar verscheen
Op een met uitgebleekt gewaad,
Met holle blikken stijve leen
Alice hem in doodsgewaad.
En allen rezen op en groetten
Den gast zich buigend tot de voeten.

24.

O, gruwzaam grynst Alice mond
Gelijk zy 't nimmer hon voorheen,
O aakelig rolt zy 't oog in 't rond
Dat steeds zoo zacht zoo liefelijk scheen,
En dreigend staart zy d'ann ...
En gordt hoe mager – heen en weder!

25.

Zy wyst hem naar een zetel af:
"Zyt welkom" zegt ze en gelijk klonk het
Staan steen "Zyt welkom in dit graf
Verrader waar ge zedert ...
Zyt welkom in deez rij Gy booze!
Zeg 't licht vaarwel gy trouweloze!"

Na ~~uit~~ het Engelsch
van Walter Scott.

January 1833

BWA

Nb.

Walter Scott says: "This tale is imitated, rather than translated, from a fragment introduced in Goethe's Claudina von Villa Bella &c: I may say also: this Romance is an imitation rather than a translation from Walter Scotts: Frederick and Alice.

Aan mijn Nicht.

Eindelijk na zoo vele beden
Tot den Hemel opgegaan, -
Na zoo menig bittre traan
Langs de bleeke wang gegleden, -
Na zoo menig stille zucht,
Na zoo veel onuitgesproken klachten,
Na den zwartsten aller nachten
Blinkt een straal van Hoop de lucht -

Hoort Gij? - aan de Zeeuwsche stranden
Is de juichtoon opgegaan, =
Daar zal Hollands krijgsstoet landen
Die zoo veel heeft doorgestaan;
Daar - Godlof! - daar zal den dappren
Uit hun boeien weêrgekeerd
Hollands vlag de kruin omwapperen
Zoo gedacht door hen verweerd; -
Daar daar zal de feestgalm klinken,
Voor, wie Hollands vlekloze eer
Trots den Belg deed tegenblinken
Van zijn onbesmet geweer -
Daar de traan de wang besproeien,
Die de erkentnis weenen doet,
Voor de Helden die hun bloed
Willig waren te doen vloeien
Voor Oud Hollands dierst belang
Dat zoo lang van hen gestreden
Ze eindelijk op zijn grond mag beiden,
En

En hem inhaalt met gezang!

Hoort gy 't? — Maar wat zoudt gy hooren,
Die de vreugde duizlen doet?
Nu gy d'Eenige uitverkoren
Weêrwacht aan uw trouw gemoed!
Nu, na zoo veel boezemkwellen,
Zoo veel kommer — zoo veel angsts —
't Dierbaar voorwerp van verlangsts
In uw moederarm zal snellen —
En u drukkende aan zyn hart
Zoo veel tyds in zorg gesleten,
Zoo veel schrikbre zielesmart
In een oogwenk doen vergeten —
Als zyn mond van weelde stom,
Bevend van een zoet verrukken
Op de bleeke koon zal drukken
Bij het fluistrend welkom!
Als ge elkander aan zult staan,
Terwyl u 't hart van weelde breekt,
't Vonklend oog in tranen spreekt,
Tot de ontroering door bedaren, —
En in staat met vol gemoed,
Schoon in afgebroken klanken,
't Hemelsch Albestuur te danken,
Dat die wellust smaken doet.

Heil u! — die hem weêr zult keeren
Onbeledigd en gezond,
Maar geen kogelstraal zocht deeze,
En geen splinter heeft gewond:

En die duizenden van malen,
d'Yzren dood in de oogen zag,
En zyn lansen neder dalen
Tot zoo menig hartslag;
Die, op de ongekeerde wallen,
Menig dierbaar vriend zag vallen,
Maar voor u nog leven mag:
Heil u die hem morgen begroeten,
Met den Ridderglans gecierd
Of te zaalger is 't ontmoeten,
Naar men meer gefolterd werd.

Hoe zal nu de roos herbloeien,
Op uw droeve verbleekte wang,
Hoe de traan der vreugd weêr vloeien
Die u vreemd werd sints zoo lang:
Hoe de rust haar plaats herkrygen
In uw lang geschokt gemoed,
Nu de stem der angst mag zwygen,
En de vreugde 't kloppen doet, =
Niet al in die droeve dagen
Door een duister leed behaald,
Zal dat hart meer rustloos jagen
Zenuwschokkende in zyn slagen, —
Iedre wond is nu hersteld —
Ja hy zal u opzien lonken, —
— Hy wiens lust gy zyt en zoen,
Als een frischte Lentebloem
Die de blaadren duft ontluiken

Met

Met vernieuwde jeugdes gloed
Als de storm heeft uitgewoed.

Weldra zal uw heilstar vonkelen,
Van een nog veel schooner glans,
Als de heldre Huwlyks krans
En voor 't blonde hair zal kronkelen,
Staat als zaalge bruid begroet,
Zal, in schaauw van myrth en rozen
Meer dan nog dan rozengloed
In het lachend aanzicht blozen—
Staat, terwyl in 't maagdlyk bloed
Vuur zal zyn in tintlende aderen,
Zal uw wankelen de voet
Met den Ridder 't outer naderen
Dien ge er zalig maken moet;—
Dan weêr zal myn maatzang rijzen,
Dan weêr wordt myn lier bespeeld,
Dan weêr zal 'k in 't lied bewyzen
Dat ik al uw vreugde deelt.

Juny 1833

Blos.

Afscheid.

Oh! more than tears of blood can tell
— — — — — — — —
Are in that word: Farewell – farewell!

Byron.

1.

Vaarwel mijn Vriend! Het Noodlot roept,
Dat wezen is bevël:
En schoon zieh ook 't vriendenhart verzette,
Het weêrstaat niet aan die ijzren wet,
Vaarwel, mijn Vriend! Vaarwel!

2.

O, Waar de Hemel zielen bondt
Door Liefde en Harmonij,
Geen wederstrevig lot moest daar,
De harten scheiden van elkaâr —
Maar 't **moet** — welaan: het **zij**.

My

3.

Wy dachten — wat was 't denkbeeld zoet —
Steeds hand in hand geklemd,
Elkaâr te volgen overal
Waar ons de Vriend wijzen zal,
Maar anders was 't bestemd! ...

4.

Gy gaat — ik blyf; — wy scheiden dus,
God weet het! — licht voor goed!
Ach nu my 't lot uw by zyn rooft,
Nu speelt my nog zoo veel door 't hoofd,
Dat ik u zeggen moet;

5.

Nu ligt my nog zoo veel op 't hart,
Waar aan ik 't uwe knel, —
Maar 't is vergeefs — myn adem zwicht
De droefheid schroeft myn gorgel dicht ...
Nog eens Vaarwel — Vaarwel!

1833.

Aan ———

Weep, for thy tears are Virtue's tears.

Byron.

Als Rozenkleur uw frissche wang doet gloeijen,
De straal der Vreugd uw vonklend oog ontschiet,
Hoe zoet wanneer mijn oog op u dan ziet,
Wanneer uw blik mijn oog — neen ziel! — mag boeijen!
Maar toen het bloed, in 't haastig hartwaart vloeijen,
U marmorbleek van stille ontroering liet, —
Toen dat gevoel uw oog deed vochtig worden,
Dat zacht gevoel, waarvoor geen naam bestaat,
Toen scheen het mij, als kwam uw lief gelaat
Een wezen toe uit hooger, reiner orden.

Zie — (dacht ik stil) — zie daar 't waarachtig schoon,
In zulk een staat als 't hart het heeft gebaden, —
Nu is dat oog — nu is dier bleeke koon,
De blijde gloed, de zachte tint ontvloden:
Want hooger ernst doorstreeft haar gansch gemoed
En deelt de kleur des voorhoofds aan die wangen;
En zoo er iets die wangen cieren mocht,
De tranen zijn 't die aan haar wimpers hangen!
Melieve neen! dat denkbeeld was niet wreed, —

(Die

(Wie zou u zien en wreedheid weden kunnen?!)
Maar 'k wist te wel dat gy geen smarte leed,
Offschoon de traan u langs uwe wangen gleedt;
En 'k was gereed uw heilstaat te misgunnen.
Maar schuldig hy die ooit u iets beneed!

Ik weet dat gy den hemel nadenwaart,
Zoo diep geroerd - zoo in gevoel verzonken!
En dat zoo in uw oogen tranen blonken,
Hem zuiver vocht niet toebehoort aan deze aard.
Ik weet: één traan zóó als door u vergoten,
Is duizendmaal den wufsten glimlach waard,
Waarmeê de Vreugd haar dartle feestgenooten
De lippen siert in 's warelds tuimelvaart;
Ik weet er by dat elke drop nadezen
U daar om hoog tot zaligheid zal wezen.

1833.

Minnelied.

I

Schoon is dat oog, waaruit een engel lacht,
Groot - helder - blaauw - en vriendelyk en zacht; -
Zoet is die mond, die enkel liefde spreekt,
Glimlachend - kleen - en door geen zucht verbleekt,
Zacht is die hand, die enkel goedheid stort,
Blank - teder - malsch - en door geen leed verdord, -
En edel 't hart dat in die boezem slaat,
Gevoelig, - rein - en vreemd aan eigen baat; -
O wel dengeen', die al die schoonheên zag,
Maar meerder die dat hart waardeeren mag.

II.

Hoe zalig wien dat oog genegen aanziet
Als langs dien koon een onweêrhouden traan vliet,
Als 't zacht gevoel, dat in uw boezem spreekt,
In zwevels blaauw langs bleeke wangen leekt.
Hoe zalig hy, wien van die Englenlippen
De zachte taal der Liefde toe mag glippen,
Die van dien mond, in andwoord op zyn gloed,
De stille lach, den hoogen blos ontmoet;
Hoe zalig, wie die teedre hand mag grypen,
Met zachten druk die tengre vingren nypen,

En voelen dat het 't doortintlend bloed
Niet koeler in den vrat hem blaken doet;
Hoe zalig wien dat hart mag toebehooren,
Voor wien 't oog van Min en zuivre Trouw mag gloren;
Wien 't leeren mag en leiden door zyn deugd,
Met wien het breekt en hoopt en zich verheugt!
Melieve! ken myn liefde - zie myn smarte, -
My - my dat oog - die mond - die hand - dat harte.

III

My zal dat oog nooit trouwloos zien Vriendin!
Nooit wankelend - nooit verkoelende in myn Min!
Ik zal dien mond geen zucht doen slaken - nooit
Den blyden lach verstoren die hem tooit.
Ik laat die hand, waar 't noodlot lache of woed',
Nooit schendig los gelyk zoo menig doet;
En 'k wil dat hart - schoon eindloos boven 't myn
Verheven - steeds betoonen waard te zyn;
En toonen dat ik eindloos te beminn
Met oog en mond en hand en hart Vriendin.

1833.

Wit.

Bloedrood is uw bladerkroon,
Schaduwlievende Anemone!
Zacht gebloosd uw malsche kroon
Blyde Rozen van Dione!
Enkel purper is uw bloem
Lyftrouwant der Rozenâren!
Enkel goud uw tengre blaren
Gy der Waterzoomen Roem!

Schitterend van een Zestal kleuren –
Oogverblindend door hun gloed,
Zie 'k u 't hoofd ten hemel beuren,
Trotsche Tulp! in fieren moed; –
Uit uw malsche Jibeele ontwikkeld,
Lachen me uw Oranje blaân
Bloem van weinige uren! aan
Als een Tygerhuid bespikkeld!

Blinkende als robynenglans
Die een Koningskroon doet vonkelen,

Baart

Praalt nu zyden Hadekaan!
Zelig bloeiende Ranonkelen!
Maar wie u met wellust ziet,
Die met oogen haat verrukken,
Ik wil stille bloemen plukken,
Gy behaagt my heden niet!

Blanke Rozen! rein van bloesem,
Zilveren Lelies! van het dal
Wie uw beeltenis uit myn boezem,
Gy behaagt my boven al!
Vonkel door myn Cytherjaren,
Hofjasmynen! zoet van geur,
Want myn maatzang geldt de kleur
Die my toeblinkt van uw blaren!

Reinheid, die het licht weerkaatst,
Even 't middernachtlyk duister,
Blinken blyft met heldren luister,
Een woord – die door storm verbaatst!
Nietkleur – die den voor versmaadt,
Waarmeê weelde kracht en Pracht,
En die zedig – stil – en zacht
De oogen boeit en 't hart vertedert;

Zedig niet! gy spant de kroon;
Met wat kunt de zeven stralen,
'T Waerelds opschik ooit doen pralen
Gy verstoot hen en tyts schoon!
Gy, voor wie myn snaren klinken!
Gy behoeft dat geen goed niet,
Ongereptheid doet u blinken,
En verrukt is wie u ziet!

Als zich der Godinnen schaar
Op den hoog Olymp vergadert
Waar met gouden gloeden 't hair,
Juno in haar purper nadert; –
Waar Minerv de krygsrok eert,
Hemelend van kostlyke kleden
En om Ceres slanke leden
'T Goudgeel feestkleed statig zweeft.

Waar de luchtige Afrodite,
Pronkt in rozenroode dos,
Maar om halsen midden los,
Dat geen oog te min geniete! –
Waar het lichtgroen jachtgewaad
Om Dianaas heups gezegen
Al haar schoonheên hiertoe verzwegen,
En geen plekje openlaat.

En waar Junoos hemelbode
't Zebenverwig kleed onthult,
Schitterend door 't opdrachtig zoode
En den Zoon en proes vergult; —
Hoe moet gloed en gloor besterven,
Die het oog te aan schouwe schouwt;
Als de jonge Hebé koomt —
Hoe verschieten dan die verven!

Ze is met pronk noch pracht getooid,
Heemwit is de donzy der leden,
Die zich om haar midden plooit;
Zachtkens afgolft naar beneden
En den fiersten pronk ~~betaamt~~ beschaamt —
't Eenigst cieraad van de schoone
Is het blosjen op haar koone —
't Eenigst wat een maagd betaamt.

't Witte Roosjen half ontloken,
Even uit de knopjes los,
Schichtig gluurend uit het mosch,
Is in 't blonde hair gestoken,
Dat zich aflaat op haar wang —
En een Lelie elpen bloesem
Kregt zich op haar maagdlijke boezem,
Blanker blank dan lelieblank.

Door haar Eenwond als betoverd, 19½
Staat de Godenschaar ontroerd,
Voelt zich 't popelend hart vervoerd
En tot Liefde weggevoerd —
Ja tot Liefde — onder getemperd
Van verboden lust of tocht —
Die waar ze ook verzijden mocht —
Van zoo grooten Reinheid luivert.

't Middaglijk schuile en zwarte luiven
Dartelheid en rozegloed,
't Wit dat de onschuld dekken moet,
Dat en lammen twist en duiven —
Past aan ~~[illegible]~~ Ingetogenheid en Deugd:
Gy! — uwe vond naa Bonter trachten, 't —
Zedig Wit! Nie uw verachten —
Gy alleen betaamt der Jeugd.

Mag Verbeeldings prouwkoorts gloeien
Waar dit 't ydel hart bezet —
— Die tot smart bij jaar moet vloeien
In den lichter traan geschreid —
't Grove des Harps zy zachtst vondt voogen
Zachte vog voor 't jong gemoed,
Maar de kuischheid voor waarheid gloed
— 't Het hart is Aarts bedrogen —

1/9/3

Neen, verschijn in 't Zint gewaad
Besprenkeld! toon uw schoone leden!
Gij gevierd en aangebeden—
Hecht uw heilig blank volstraat!
Daal — o daal op zilvren Wielen!
Reine telg uit reiner lichte!
Zie ons voor uw outers knielen,
Zegen de u ver~~[illegible]~~knochte zielen! —
En gij Boosheid — beef — en vlucht!

Mei 1843.

[illegible signature]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

LTK Beets

D 2 2

1834.

2/1/1

1834.

—

In deze Vertaling van L. Byrons Lament of Tasso, zyn de met zwarte inkt geschrevene verzen niet van den Heer van Lennep.

Tassos weeklacht.

Zoo menig jaar! — dat knikt de kracht in my,
Dat de Adelaarsgeest eens Zoons der Poëzy, —
Zoo menig jaar van onrecht, laster, hooning,
Als dol beticht — en in een kerkerwoning
In eenzaamheid gesleten, en in 't hart
De kanker van een woestverduurde smart;
Terwijl de dorst naar licht en lucht en leven
Dat hart verschroeit in 't niet —, maar vruchtloos streven —
Maar 't geen het zwart der vlechtbre tralie weert,
Die 't Zonlicht op de afzichtlijke schaduw keert,
En oog en brein de doorgelaten stralen
Met spanning, wee, en drukking doet betalen,
Daar kerkerdwang zich in haar naaktheid toont
En van de nooit ontsloten poort ons hoont;
De poort, die niets dan kelken in laat koomen,
Dan 't vale licht, ~~die~~ een ongewin slechts vernomen,
En muffe spys, die ik dus eenzaam at,
Tot ik in 't eind haar bitter smaak vergat,
En hongrig als een roofdier opgerezen

En

Ik deed myn krocht – myn woning nu – nadezen
Wellicht myn Graf; op 't wedspel ga te gast.
Dit alles heeft my deerlings aangetast,
En doet het nog; – maar ik zal geen blohaard wezen!
Ik buk niet voor de [illegible]; ik bestraad
Myn zielsangst manlyk; ik onlouwed myn leed
En de enge grens myns hols opengen [illegible];
Ik stelde 't zwaard van Mekka's zeven [illegible],
Ik heb 't Heilig Graf van Turken geweld bevrijd,
Gewandeld wel wat heilig en gewyd
Gehouden wordt, door Palestyna's dreven
Myn vrye geest tot eer van Hem doen zweven,
En de stand bezocht en in den hemel throont
Want hy heeft ziel en lichaam kracht gegeven,
Die om den wil van 't lijden 't kwaad verschoont,
En men 't deed by de van boete middel in 't [illegible]
Van d'edlen moed der kruisvaarders vergolden,
En doe hun zeer hem aanbad by zyn graf;
Dan 't is gedaan! myn dierbre taak is af!
Myn trouwe vriend en moeder zoveel jaren!
Ik dien ten taa op 't eindvaarts [illegible],
Weet 'k storthe en geen om 't leed my wedervaren.
Maar gij myn kind! Gy schepping van myn ziel!
Mer troostlach my kan myn bitter elenden
Ontwijken kwam en 't oger af deed wenden,
Gy ook verlaat me en niet in al myn zoet:
En 'k wein er om en 't brekend harte bloedt.
't Gebrachte niet in voor den slag gebroken.

't [illegible] 't belaas! 't eind wat ik gedaan!
Hernieuwde ellend zal weer myn ziel bestoken
't Voorzeg my dit; maar hoe dus doorte staan?
Dat weet ik niet – maar de ingeboren krachten
Des geestes doen me een bron van troost verwachten.
't Denk niet geheel, want 'k was van zorgen vrij,
En grond daartoe; 't heet dol – waarom? – o Gy
Lenore! spreek en andwoord hier voor my!
Gevoel myn min zoo lang te durven heffen
Als 't lot die heeft in spoorloosheid geweest,
Maar spreekt van 't hart en niemand van den geest;
't Belleed myn schuld en voel de straf my treffen,
En niettemin schoon zy me ontvingbaar vindt. –
Het gewaad schoon [illegible]! [illegible] is niet blind, –
Zie daar de schuld waarom men me uit [illegible] werpen
Maar laat de zaal zich tot myn folting scherpen,
Myn hart hertelt uw bevestiging steeds en [illegible].
Bekroonde min zorg door 't groot [illegible]
Rampzaalgen zyn gestroomd: hun bitter lyden
Allen geheel volg behalve allen de min
En als geavel smelt tot een enkel [illegible]
Als vloeden in te zee te zamen stroomen
Maar zonder peil in de orde en zonder zoomen.
Hoger boven myn 't uitzicht des geloofs
Van lichamen en ziele in [illegible]
En door de [illegible] en 't vermaedren gillen
't Godslasteren en 't zelf [illegible] vloekwoord gillen.
En ik ben hier door meer dan razerny

Gedreven, die in de afgefolterde zielen,
De laatste ~~vonk~~ dwem van geestkracht uitgevemelen,
Met moordkreet folteren, en uw moedwil tot
De gruwlen voegt als toewel van genot.

Men heeft me een zang met zulken dwang geëend,
En met een offers; zulk een deel van 't leven
Moet ik dit zien & hooren, en misschien
Zal ik dit zien en hooren tot myn sneven.
Zoo zy 't: — de dood slechts doet my Walente zien.

Dus zwyg ik nu, die steeds myn klachten stoode,
't Vergat myn, dat ik vergeten wilde,
Maar 't weet overdag — o, weinig waan myn leed,
Zoo ik vergat gelyk men my vergeet.

En zie myn wraak zich tegen hen het wenden,
Die me in dit pesthuis van zoo vele ellenden
Versluiten, waar de ziel geen vreugde is, — waar
Gepeins en ~~daart~~ ziel verstillen, — wonend waar
Geen daad zich toonen doet, — waar menschen leven,
Geen menschelykheid, waar vloeken 't andwoord geven
Op kermen en gehuil op slagen, waar een hel
Voor elk bereid is; talryk zyn we en wel,
Maar ~~eensaam~~ elk alleen toch, door wanden afgesloten,
De 't ratelen der dolheid overal
Weergalmen doen, dat elk der lotgenooten
Zyn kermend klacht verneemt, schoon geen haar ziet,
Daar hy slechts, die zonsstraal ... allen,
Moest was bestemd in 't lyke te vervallen;

2/1/4

Van hen wie pest of dolheid herwaarts bracht. —

Had ik geen wraakzucht jegen hen, wier macht
My van myn roem by andren dorst versteken,
En my verbood X my door 't genie te wreken,
Myn loopbaan stuitte in 't bloeiendst van myn kracht,
En 't schoonste roemde of waan in wat ik dacht.
Zoude ik ten ... dat leed vergelden willen
... hoe ... bange kreet
Gesmoord wordt, hoe een ... met zyn leed
... gesel doet tillen
En 't hart verzwygt, of schoon 't zyn klacht kan stillen.
Neen! — steeds te trots om wraak te oefenen — vergeet,
Vergaf ik den Vorst eens ~~vorsten~~ prinsen en wil sneven. —

Ja zuster van myn vorst! door hem gedreven,
Heb ik uit myn hart de wraakzucht weggedaan;
Kan die in 't hart waar gy zegeent bestaan?
Uw broeder haat — my kan geen toorn doen beven,
En gy blyft koud, — maar kan ik u verzaken?

Zie op een ... die ... geen ... wet
Myn krachtigste en myn eerste drift ... verborgen
Uit 't diepst van 't hart, dat steeds ... zorgen,
Als 't bliksemvuur in 't donker wolkenkleed,
Tot dat het barst, en 't blinkt in flikkerlichten.
Zoo schitter op ... de ...
Myn ... door in ... flikkerlichten

En zwegt elk ding zoo als 't my overkwam
My voor den geest [illegible] verslogen
[illegible]: [illegible] dezelfde weer. —
En [illegible] zucht naar aanzien, want [illegible]
Ontstak by liefde. Ik [illegible] lang voor oogen.
Ik [illegible] dat voort een [illegible]
Haar hand, haar liefde een dichter [illegible].

Ik meldde voort zacht fluisterde myn liefde,
Zich zelf genoeg; haar oogen [illegible]
My [illegible] verried [illegible],
Uw blik [illegible], en dat was 't wat my griefde.
En echter voort ontging me een edele klacht:
Gy waart [illegible] by den Heiligdom [illegible]
Van zein [illegible], dat ik [illegible] macht
Op afstand, en [illegible] tot op de aarde: [illegible] ter aarde
Niet omdat ge een Vorstin waart, maar omdat
Myn liefde u met een glans omgloried had,
De dubbel schoon [illegible] dubble waarde;
Zoodat uw blik my [illegible] sidderen, — neen!
Niet sidderen! (maar [illegible] hadt treên,
Als tot een heilge Engel; op uw wezen
Zoo zacht — gestreng, was zeker iets te lezen,
Dat al het zachte op aard te boven streeft;
Ik weet het hoe! — maar uw gelukzaligheid heeft
De myne [illegible] en [illegible] stortte
[illegible] haar loopbaan; [illegible] liefde [illegible]
[illegible] en [illegible], [illegible] (helaas!)

2/15

[illegible] de ellend waarin die zin my stortte.
Maar gy blyft steeds my dierbaar, en 't waar lang
Geschikt voor [illegible] verscheiden [illegible] drang,
Die my [illegible] blyft folteren en belagen,
Maar de [illegible] zien, die en der [illegible] wicht
My [illegible] heeft voor de helft die [illegible]
En [illegible], om 't overige ook te dragen.
Om [illegible] beeld my [illegible] voor 't aangezicht,
Steeds [illegible] myn aanzien toe te [illegible]
En [illegible] af te snyden.
Het is niet vreemd — [illegible]
Heb ik geheel der liefde [illegible]
Zy [illegible] zich niet wat my steeds op aarde
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Zoo wreed kon het [illegible] ter aarde dalen,
Zoo [illegible]
En dat voor my geen las was dan en plagen;
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Dan ik [illegible]: de neiging die [illegible]
[illegible]

[illegible]

Met [illegible] voor [illegible] volle [illegible] smart,
En heel mijn ziel tot één behoefte vormde,
[illegible] [illegible] ontsteken en verward.
Tot dat ik wat ik opzocht had gevonden —
En dat waart gij — en van dien tijd af aan
[illegible] voor mijn oog 't zieldal in 't Niet verzwonden;

Gij had voor mij heel de aard te niet gedaan! —
'k Schept wein in iedere eenzaamheid behagen,
Maar dacht geenszins dat ik in later dagen,
'k [illegible] [illegible] heel mijn leven, zonder heil
[illegible], ~~[illegible]~~ van al de menschdom uitgesloten
Geheel vervreemd van mijn natuurgenooten,
[illegible] ~~de~~ zijn [illegible]:
[illegible] ik [illegible] gelijk geweest; [illegible] jaren
[illegible] mijn verstand zijn [illegible] [illegible] ontvaren;
[illegible] [illegible] [illegible] mijn hand ontgaan,
Dat [illegible] [illegible] van [illegible] of [illegible]?
Ik [illegible] deel [illegible] [illegible] lijden, dragen
Dan 't [illegible], op 't [illegible] geslagen
Nog [illegible] in de wereld [illegible] en vrij
[illegible] mijn [illegible] hier — Naauw [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] die [illegible] mijn lijk zal [illegible]
[illegible] op 't [illegible] zand; zijn oog
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] oogen
[illegible] geen [illegible] verwensching, 't [illegible] [illegible]
[illegible] 't [illegible] [illegible] door [illegible],
En [illegible] [illegible] mijn geestkracht [illegible];

Maar zelfs [illegible] [illegible] zwakheid in mij slaan
't [illegible] [illegible] [illegible] gewaand
[illegible], 'k zie [illegible] die mij [illegible]
[illegible] mijn [illegible], [illegible] 't [illegible]
[illegible] zijn van mijn [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dag
[illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] ondervinden!
Ik alles [illegible] [illegible] [illegible]
'k dacht dat ik alleen de [illegible] kent
[illegible] maar zoo 't [illegible] met [illegible] verbinden.

~~Begrepen de [illegible] 't [illegible] ? omdat 'k dorst minnen~~
[illegible] mij [illegible] [illegible]. Mij verlaat
En [illegible] [illegible] en [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] de [illegible] 't [illegible] schepsel [illegible]
En waarom wordt mijn [illegible] [illegible] [illegible]
Begrepen de [illegible] [illegible]? omdat 'k dorst minnen?
[illegible] [illegible] zag [illegible] bleef die [illegible]
[illegible] minder dan [illegible] mensch zijn.
'k had [illegible]
[illegible] gevoel; [illegible] [illegible] zijn mijn zinnen
[illegible] [illegible] [illegible] verzet,
[illegible] 'k had mijn [illegible] ~~[illegible]~~ vergruizeld op [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] zonnestraal opspeelt.
Dan zou ik steeds [illegible] [illegible] [illegible]!
[illegible] ik reeds verloren heb, en al wat
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] wordt, [illegible] omdat
En zelfmoord [illegible] zou geven [illegible] [illegible]
[illegible] achter gebracht heeft en de [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] op mijn naam,
[illegible] [illegible] [illegible] op het [illegible]
Mijn vijands, en [illegible] mijn [illegible].

Neen – neen die blyft voor eeuwig! en nadezen
Zal dees myn cel een heilig tempel wezen,
Door latere met eerbied opgezocht.
Ferrara als uw vorsten zyn gevallen
Uw grootsheid den vreemdeling verkocht
Zyn grimt verkeerd uw rijksgebouwd in wallen,
De vorstelyke stad, dan zal van al uw schoon
En dichters kraans uw eenig zegenkroon
Eens dichters cel uw zwakheid roem schoren.

Lenore! en gy! die 't u te schaan ladt
Dat een als ik beminde, en bloosde op 't hooren
Dat gy het hart van minder kondt ~~doen~~ ontgloren
Dan vorsten, – Ga! en zeg uw broeder dat
Noch smart, noch tyd, noch leed, noch 't geen de
slogen
My aanwreef, en in kleine mate 't lot,
Daar zelfs de ziel met 't kwynend lyf verrot,
My gaf, dit hart getemd heeft ~~af~~ noch gebogen;
En dat ik u nog altijd prijst Mijn ~~[illegible]~~ lot!
Maar weg en by, dat, als de weedsche zalen
Der vreugd by zang en dans hen feest ophalen
Zy 't zoet genot verwonders en blyheid maakt,
Vergaan zyn, dit een heilige stee zal laten.

Maar gy, wanneer de tooverking die hang
En schoonheid om u trokken, sedert lang
Vergaan zal zyn en na uw dood vergeten
Zult deelen in den lauwer, die my gaf

2/1/7

Vrouwen hoet. My zaan van d'uwen af
Te scheuren zal ~~alleen~~ (geen aardsche macht) ooit gelukken
~~Zun [illegible]~~ sterveling
Zoo min als 't ooit uw beeld my kon ontrukken.
Ja Leonoor! het is en lot, hierna
Verleend te zyn voor eeuwig – dit te spaê!

Jacob van Lennep
1834

F. R.

July. 1834.

2/1/8

Is dit hs van

Van Lennep

1834.

2/2
2

2e Blads

Aan —

'k Wenschte u te zien met losgesnoerde vlechten,
Afgolvend langs uw rug en dartlende om uw hals,
Of welig kronkelende over 't zwellend boezem malsch –
Daar moest geen zyden band die lokken samenhechten,
Geen gouden hairnaald, u – natuur en schoonheid valsch
Moest u 't zoo lieflyk hoofd ontcieren,
Die 't levend goud verbiedt langs u' elpen nek te zwieren.

—— Ja levend goud – dat lang en welig hair
Die erfschat van echt **Celtische** ouderen,
De pronk van 't blanke **Noord** moest vlotten langs uw schouderen
Natuur en eenvoud eischt ze dáär:
Dan zou 'k uw lief gelaat aanschouwen met verrukken
Als nu (want Engelschoon en lieflyk zyt Ge steeds)
Maar zonder dat myn hart één wensch moest onderdrukken.
Of 't spytgevoel, dat ook zoo schoon een hoofd moest bukken
Voor d'yzeren staf der Mode in dat gemoed verrees.

O, zoo 'k U zien mocht in den luister van uw lokken,
En zoo uw schoon gelaat dan bleek ware en betrokken,
Niet door Verdriet of Ramp die U ter neder sloeg,
(Want, o! wie leeft – en die daar d'aanblik van verdroeg?)

Maar als een heilige Ernst - een zalig boezemschokke
Een teedre ontroering blos en levensluit verjoeg:
En 't mocht uw blank gelaat, blankste - wangige der Vrouwen
Wit als het witst albast aanschouwe,
Aan slaap en kin met kroklend haairen
En heft gy dan die oogen hemelwaart,
Die zuivre blik die, op een zondige aard, dooraard
U tegen de ondeugd als door tooverkracht bevei ligt,
Het hart van wie u naakt, sterkt, doordringt - zeiningt, heiligt
Het stormen in de borst bedaart,
De vlam der Zelfzucht en des Hartstochts weet te dooven, -
De zuivre-zachte blik van 't klaar-blaauw oog naar boven,
En zwol er dan een traan van stille ontroering in,
Die afgleed langs die bleeke wange,
En door die borst werd opgevangen
Die voor den Hemel klopt en gloeit van menschenmin,
Die Liefde en Godsvrucht aamt en rustig Zelfgenbegen,
Die drift noch Hartstocht ooit deed zwoegen,
Die zuiver is als 't Zieltjen van het wicht
Dat schuldeloos in moederarmen ligt, -
— Wat zoudt gy schoon zyn voor 't gezicht!
Hoe moesten die u zóó aanschouwden,
U voor een heerlyk wezen houden,

Dat

Dat reiner wareld toebehoort,
Maar met een zondige aard bewogen,
Voor de almacht op de knie gebogen,
Voor haar genade smeekte - en vast niet onverhoord.

february 1834. Blots.

=

Men heeft mijn schoonste droom verstoord,
Mijn hoop geroofd, mijn rust vermoord,
Men heeft (o wee!- o zwijg mijn hart!)
Het blijd verschiet dat me opging,
Het uitzicht waar mijn ziel aan hing,
Verkeerd in droevig, duister zwart.

Dank voor die les, o Noodlot! thands
Behoudt dit hart den zachten glans,
De Hoop zoo licht niet meer;
Thands van mijn liefste hoop gebonst,
Verlaat ik me op haar schemering niet,
Waar Droefheid reeds den dag verziet,
Nogh vliet mijn hart zich met een lagch
'k weet hoe zas, hoe wreed gy fronst;
O Die een zuchtje voor hen fee Zag,
Is nijger dan weleer!

1833.

=

Vlecht geen kransen voor myn haren
Jonkvrouwen dan van cypresblaren
't Helder hard wit der leliekroon,
't Blinkten purper de peoon
't Zwelgt blad der hofgardynen
Die 't het
Dat 'k wyze het verrukt
Mogt geen schedel aan deez myne
Die 't einde overtheid nedertrekt,
Vlecht &c

—

Myt de vreugd het 't hoofd omslingert
Met de zaden van den wingert
Vrucht de kraus van ahebladen
Landgetrouwe en wyngen aan,
Met het lief geeft onmaat
te leven
Die getrouw liefde 't baart
Daar het maagdenvinger weven
Maar treurden geslacht hebben!
Vlecht &c.

W Scott

2

Weledele Heer

De Heer J. Beets

Theol. Stud.

Leiden

franco

1 [illegible]

FRANCO

AMSTERDAM

2/2/4

Aan Amalia,

toen zy een Solo uit de Engelenzang gezongen had.

So the spirit bows before thee,
To listen and adore thee.
Byron.

Der Englen lied te hooren van uw lippen,
Die een ~~ver~~belichaamde Engel schynt —
De Toonen, die uw borst ontglippen
Te volgen met het oor tot waar heur galm verdwynt, —
Verrukt weêr andere op te vangen,
En half bezwemen door uw Zangen,
Aan d' adem van uw mond te hangen,
Te staren op uw schoon gelaat —
Of 't oog vol eerbied op te heffen,
Tot daar 't uw reiner blik mag treffen,
Zie daar een wellust, die er veel te boven gaat.

Rondom ons woelt de wareld; en ons woeden
De driften, en ons hart klopt rustig ~~nog~~ noch tevreên:
Des levens doornen doen het bloeden,
En menschenboosheid richt den giften schicht er heen;
Wy zweven tusschen lach en tranen,
En dartelheid en Zielsverdriet
Zyn aller driften onderdanen,

Beproeven al het aardsche – alleen het beste niet;

Gy zingt – uw toon verfrischt ons harte,
En brengt ons tot ons-zelve weêr
Daar zwygen draaken, strie en duften – Haat en smarte,
De Rust – de diepe Zucht daalt neêr.

God zy geprezen! – – hoe verrukkend
Geheel ons wezen smelt daarin
En voor den tooverkracht van uwe adem bukkend,
Stemt ons gemoed als 't nu' slechts Vrede en Menschenmin!
Verloren in die zoete weelde,
Die 't zinlyk oor, maar meer de ontzichtbre Ziele streelde,
Verheft gy voor een poos ons tot iets beters dan
Wy waren – ja! uw tonenmengelen
Verwant de ontwaakte Ziel aan 's hemels englorie Engelen,
Zoo veel ons stof het dulden kan.

Ja: vrede op aarde! – van uw lippen
Verdient dat heerlyk woord te glippen,
Dat Serafs zongen in het dal van Bethlehem!
Gy die den Vrede draagt op 't schoon en vriendlyk wezen
Die Liefde en Onschuld in uw blaauwend oog doet lezen,
En met dan hemelval doet hooren in uw stem.

Die stem – zy ruischt my nog in de ooren,
En nog vervult myn verrukt gemoed,
Een deel dier Zaligheid, waarin Gy 't baden doet,
Een sprankel van dien zuivergloed,
Die heel uw hart doorblaken moet,
Als gy zoo hemelsch 't doet hooren!
O wel u, heil u! die zoo zoet
Zoo schoon de taal der Hemelingen
Uit maagdenmond weet na te zingen,
Zoo iemand, 't omzweeft een vriendlyke Englenstoet;
En in den Hemels welbehagen,
Waarvan ge uw zangen doet gewagen,
Deelt Gy in dubbele overvloed.

Extempore, 26 Aug. 1833.

O, Vraag niet wat Wellust de Dichter geniet.

O, Vraag niet wat Wellust de Dichter geniet,
Als het blosjen der Schoonheid bezwijkt voor zyn stem,
Als de Ontroering in tranen versmelt voor zyn lied,
En de Sterkte des mans zich vernedert voor hem;
Als de Weêrzin, ontwapend, het hoofd buigt ter aard
Als een rimpel van ernst, zich vertoont op 't gelaat
Van wiens hart voor genoegens en ydelheên slaat,
En de juichtoon des dartlen, een poos tyd bedaart:
Als de Trots zich ter neêr buigt, de Boosheid verbleekt
En het hart van den Edelen zwelt, waar hy spreekt.

—

Maar verstomme de lof, en verdorre de kroon!
Breek de snaar haar bazuin, die zyn glorie ophief!
Van haar zwellend geluid wacht geen dichter zyn loon,
En geen volksgunst – geen lauwer – geen lof is hem lief;
Zoo een Koning hem kroonen met paarlen en goud,
Of versiert hem het teeken eens Ridders de borst
Die gebed voert tot zelfs op het hart van den Vorst
En zyn adel van God en de Hemelen houdt?!
Is de beuzelen de lofspraak der wereld hem waard,
Hem wiens taal profecy is en niet van deze aard?

1834. M.

Aan Mevrouwe Briccard.

(In haar album geschreven).

We part to meet no more.
Robert Burns.

O, Vraag niet of my de eer verheugt,
Indien Gy hier myn schrift begeert; –
Maar daar is droefheid in die vreugd,
Ze is wreed voor dien Zy streelt en eert.
Want immers, vergt Zy de afscheidsgroet,
(Dat woord sluit droefheid in en smart)
Van die dit blad beschrijven moet,
En 't is een wreede taak voor 't hart.
Ach, schoon dit schamel blad voortaan
Uw vriendlyk oog nog soms ontmoet,
Den Dichter is dat heil vergaan;
Haast scheidt ons ~~Elbe~~ Rhyn en Elbevloed,
En dan – een rollende Oceaan!
Dan zie ik u, op den loop myns wegs,
Niet weer, ten Zij uw lot zich keer'

Of

Of 't myne, — en 't stil herdenken slechts,
Aan al uw goedheên rest — niets meer.
De Erinn'ring — maanlicht voor ons hart,
Dat als de Zon der Werklykheid
Ons ondergieng in nachtlyk zwart,
Haar opgevangen naglans spreidt;
Die glans is zacht voor 't oog en schoon,
Maar koud en kil, en stemt 't gemoed
Tot weemoed, als de kranke toon
Der windharp ons ervaren doet.
Doch 't Noodlot laat geen keus; 't geleidt
U weêr naar 't geurig Zuideroord,
Daar brengt in eeuw'ge vruchtbaarheid
Natuur haar schoonste bloemen voort,
Daar ook ontbloeie u menig bloem
Van rein geluk en stil genot.
En wien men ooit gelukkig roem',
Het meest benydbaar zy uw lot!
Omarmd van d'egâ, die u mint,
Met lieve telgjes aan uw kniën,
Wier Onschuld slechts genoegen vindt,
In u en hem naar 't oog te zien,
Zij de aarde u hemel aan zijn zij —
O — (Maar ik vraag te veel misschien!)
Denk in dien hemel soms aan my.

Leyden, 21. Sept. 1834.

Aan Amalia.

Een bleeker tint heeft uw gelaat betogen;
„Gy zyt geroerd;" — een onweerhoudbre traan,
Breekt glinsterend door in uw zoo minzame oogen,
Wier zachte blik my de oogen neêr doet slaan.
Een enkle traan, niet bigglend langs de wangen,
Maar die in 't oog, waaruit ze welt, blyft hangen,
En in heur zachte en waterige gloed,
Het teeder blaauw nog teedrer glanzen doet.

De Weekheid storte een vloed van zilte droppen,
Van snik op snik en zucht op zucht verzeld;
De Ontroering, die in 't Englenhart doet kloppen,
Wordt door één traan, één enkle slechts gemeld:
Eén enkle, maar die schoon is en verheven,
Die 't zacht gevoel in 't vrouwlyk oog doet beven,
Waar Zinlykheid, noch Zenuw deel aan neemt,
En volg der ziel en aan het lichaam vreemd.

[illegible] ~~[illegible]~~ ontsprong ~~[illegible]~~! [illegible] ~~traan~~ vloed; [illegible]
Van snik op snik — ~~[illegible]~~, [illegible]
Wat iedre harte klopt doet,
~~[illegible]~~ [illegible] een enkle ~~traan een~~ [illegible]
[illegible]
Wat

Wat zyt gy schoon, met zulk een traan in de oogen,
Amalia! hoe treft gy en verrukt;
Geen paarlensnoer kan meer uw schoon verhoogen,
Geen diadeem u op de kruin gedrukt,
Dan 't zuiver vocht dat in uw oogen wemelt,
Waar liefde en deugd en zacht gevoel in hemelt,
En dat, indien ge ook min der schoon bezat,
U Engelschoon zou maken.

O, Ik had
U altyd lief, waardeerde u hoog, en achtte
En droeg u hulde en eerbied toe, – maar nooit
Had 'k u Gezien, ~~[illegible]~~ waarde Zachte!
Met 't hemelschoon der stille traan getooid –
O 'k smaakte nu dat heil, en opgetogen,
Vliegt heel myn Ziel u tegen, en myn oogen
Zien zoo't verzaad naar zooveel schoonheid op; –
O wisch haar niet die, zuivere, tooverdrop!...

1834. Augustus.

Gy kwaamt terug.

Thans blyf my eenig by en naêm in al myn Zangen,
Uw zachte Hemelzucht,

Bogman.

Gy kwaamt terug, o Geest der Poëzy!
My dacht gy waart voor immer my ontweken,
Gy kwaamt terug — Ik voel u weêr naby! —
My dacht myn mond zou' nooit uw taal meer spreken,
Ik achtte u uit, gy zyt getrouw gebleken,
Gy kwaamt terug, o Geest der Poëzy!

Zyt welkom weêr die 't leven van myn leven,
En de adem zyt, waardoor myn ziel bestaat;
Die me u ontneemt moog my den doodsteek geven,
Want wie ben ik indien gy my verlaat?!
Wie zou myn ziel om troost in de armen streven?!
De Minnaar kan zyn teedre liefdegloed,
De Vriend aan de zyn laatste hoop verzaken,
De Moeder zelv' kan scheiden van haar bloed,
En nog kan troost haar 't leven draaglyk maken,
Maar wat vult daar de leêgte van 't gemoed,
Waar Poëzy den wezen eens deed blaken? —

De

De ziel die eens haar invloed smaken mocht,
Haar heeft gevoeld door bloed en beenders gloeien,
Of als een zachte, een balsemige locht
Verkwikkend zoveel om borst en slapen vloeien,
Die de aandrift kent, waar zy het hart mee dwingt
Om, haar getrouw, in zang zich uit te gieten,
De weelde die wanneer zyn zangtoon klinkt,
Hem overstelpt met naamloos genieten,
Die heeft haar meer dan de appel van zyn oog,
Die beeft terug op 't denkbeeld van haar wyken....
Maar zy — gedaald van 's hemels starrenboog,
Zou zy, ook zy, al 't aardsche hier gelyken?? —

Gelyk het niet, geliefde Poëzy!
Zoo menig hoop heeft trouweloos my begeven,
En onverwacht, en zonder medely,
Zoo menig droom in de uchtend van myn leven,
Verdwyn gy niet, maar blyf my eenwig by!
My, wien uw vlam sints de eerste kindschheid blaakte
O Troost, my door uw by zyn 't hart zoo zoet,
Dat zoeter stonden nooit dan die 't u wydde smaakte,
Op de aarde waar zoo veel my reeds verzaakte
En wien nog meer verzaken moet.

february, 1834.

Aan een Vriend

en antwoord.

O Spreek niet van myn leed, - het slaapt -
Want daar is rust voor elk verdriet,
Als, toe de boezemwonde geraapt,
En laatlyk ongevoel de smart
Verdringt en 't heugchen op ons hart,
Het slaapt - o wek het niet!

Het slaapt, en droomt, - een straal van hoop
Schynt flaauw te weemlen voor een oog,
Dat steeds zoo menig hoop 't bedroog,
Zy 't leed niet aflaat op te zien;
Tot myn verderf meeschieen!

O folterend is 't dat zoo 't gemoed
Verleid door droomen van genot,
Zyn dwaasheid met zyn tranen boet,
'T Het noodlot, door blin wrangen vloed
Niet kan verzoenen - 't is als lot
Te hopen - waar geen uitzicht blinkt;-

Te hopen, wat den moed in 't hart,
In de onherstelbaarheid der Smart,
In d'afgrond, waar de Moed verzinkt:
En zoo, - dat wat de Tijd wellicht
Zou doen vergeten, - dan 't gevoel
Der wereld in haar Lethepoel
Verdooven, - leven blijft in 't hart:
Zulk hopen ondersteunt de smart.

Ik droeg mijn leed en overwon 't,
Ik weerde 't zuchten van mijn mond,
En 't treuren uit mijn dankend hart; -
De Hoop hergaf mij al mijn smart; -
Gij, hemel! Gij ontrukt mij die
Opdat mij de aard gelukkig zie!

Wm.

Aria.
She's all my fancy painted her.
She's lovely, she's divine &c. 2/9

1.

Ze is al wat myn Verbeelding wenscht
Ze is Englesschoon en Zacht
Doch haar hart behoort een ander
't Is my niet toegedacht;
Toch zwygt hoe ook door 't lot gegriefd
Myn minnend hart niet stil,
O dat hart, ~~Maar~~ dat harte breekt my
Om schoone Elizes wil.
O dat hart, ~~Maar~~ dat harte breekt my
Om schoone Elizes wil.

2.

Haar donkre bruine hairvlecht dekt
Een voorhoofd leliesblank;
En in haar kwynend zacht blaauw oog
Weerkaatst een hemelspraak;
Die lokken vlochtze niet voor my,
Dat oog wendt ze elders heen;
Maar het hart, het harte breekt my
Om schoone Elize alleen;
O

~~Maar~~ Het hart, het harte brecht hy
Om schoone Elize alleen..

3.

Myn ~~Zomer~~ Lente zon ~~Gedaald~~ is weggedaald en ik
En ik huiverde in d'orkaan:
Maar welcka leeft de zwerftocht uit
En lacht de ruit my aan.
De Deernis, zie mijn geweend graf
En zegge droef en stil:
„ O het hart, het harte brak ~~hy~~ hem,
„ Om schoone Elize's wil!
„ O het hart het harte brak ~~hy~~ hem:
„ Om schoone Elizes wil!"

Uit het Engelsch:
Maart 1834

Bloos.

1

She's all my fancy painted her,
She's lovely she's divine;
But her heart it is an-o-thers
She never can be mine;
Yet lov'd I as man never lov'd
A love without decay
Oh! my heart my heart is breaking,
For the love of Alice Gray!
Oh! my heart my heart is breaking,
For the love of Alice Gray

2

Her dark brown hair is braided ~~o'er~~
~~O'er~~ a brow of spotless white; ~~Her~~
Her soft blue eye now ~~languishes~~
~~Languishes~~, now flashes with de-light
The hair is braided not for me,
The eye is turn'd a way:
Yet my heart my heart is breaking,
For the love of Alice Gray!
Yet my heart my heart is breaking
For the love of Alice Gray!

3

I've sunk beneath the summer's sun
And trembled in the blast;
But my pilgrimage is nearly done,

2, 29
bijlage

The weary coflict's past:
And when the green sod wraps my grave
May pity haply say:
Oh! his heart, his heart broken,
For the love of Alice Gray!
Oh his heart, his heart is broken
For the love of alice Gray.

finis coronat opus

Copied by J. J. L. 1833.

Aan den Weledelen Heere Bernardi Gevers kamer
Op de Apotheker dyk.

Toen 't onlangs in de vest van Leyden aangekomen
Het zelfs niet meester, noch zyn angst, te sidderen stond,
Voor 't edel corps van hen wier aanblik elk doet schroomen
Die nooit de geheim, die hun wrok volgt, ondervond;
Daar was het, waar dan hier, waar sedert zooveel uren
Voor hen verloden, ~~Van~~ in der Vriendschap zoete schoot,
Zoo dat de Erinnering, dat zyn angstzweet en die mijner
Zoo schielyk eens voor 't hart, dat er zoo 'n vriend genoot,
Per droppen, neen by stroomen vloot, vervloodt!

—

Apothekerdyks-locaal wat weet gy dier aan 't harte
Van hem, die in uw leer zoo graag een vriend mocht zien!
En Ach! hoe dompelt thans uw aanblik my in smarte
Nu gy voor 't laatst me omvat — voor 't allerlaatst misschien —
Maar 't zij — mijn hart heeft reeds zoo veel verzaakt in 't leven,
Ook u verzaak ik, nu 't het grimmig lot gebiedt,
Maar hem, die de omgang van uw muren waarde kon geven,
Verzaakt myn hart — verzaakt geen myn vriendschap niet —
Vaarwel, gedenk wie u verliet! —

Leyden.

19 Juny 1834

Bloos.

LTK Beets

D 2 3

1835

3/1

Aan Heije.

In zijn album geschreven.

Verkwikkend is de gaaf der Poëzij;
De Dichters hart kan meer dan Vriendschap kweeken,
Voor wien gemoed met 't Zijn in harmonij
En zelfde zucht gehoorzaamt; die het teeken
Der Hemelgave op 't voorhoofd draagt
En zich de kracht bewust is [als 't hy] om te spreken
Van meer dan aarde en aardschheid beklaagt.

—

Mijn Heije, gij die dichter zijt geboren,
En dichterlijk gevoelt, geniet en lijdt,
Mij steeds verstaat omdat gij dichter zijt,

Mij is in u een dierbaar vriend beschoren;
Doch vergt gij die belijdenis van mijn hand? —
— Mijn Dichten zijn in u ten onderpand.

Leyden, 22 April 1855.

—

Aan Henriette

In haar Album.

Qui t'ont .. l'encens des poëtes.
Lamartine.

Gy vraagt Zyn Naam, Zyn Schrift, Zyn Kunst, Zyn Lied-
Beval, beveel! – Gy vindt den Dichter vaardig:
Zyn hart, zyn hand, zyn luit onttrekt zich niet,
Wanneer de stem der Schoonheid hen gebiedt;
Maar kan hy Haar iets aanbiên haren waardig?

Zyn schaamle Kunst staat siddrend en ontzet,
Door d'opslag van uw helder oog verplet,
Niet wyl gy streng, maar wyl gy vriendlyk neêr ziet;
~~Zy staat beschaamd voor de eer die haar geschiedt~~
Zy huivert, niet van vreeze, maar van eerbied,
Uw minzaamheid verrukt, maar sterkt haar niet.

Die bede is u myn Poëzy verplicht;
Ze erkent (zooveel 't haar kost') haar onvermogen;
Maar kan Zy, durft zy bloozen voor uw oogen,
Dat ú haar werk verraadt op 't eerst gezicht;

Doch

Doch weigert Gy, als gy dit blad ziet lezen,
Toegevendheid zoekt gunst ~~[illegible]~~ aan wat zy bedt
Ontzeg haar dien gewenschten glimlach niet,
Die u zoo schoon, ~~haar~~ en ~~zoo~~ my gerust doet wezen.

26 Mei 1838.

Serenaas Trouwdag.

=

I

Aan Serena.

O, zoo gij voor de krans van frissche oranjebloesem,
Die 't hoofd der jonge gade omtuilt,
De maagdelijke lelie ruilt,
Die gij zoo vlekkeloos droegt op vlekkelooze boezem;
Indien u 't hart angstvallig beeft,
Indien gij met een traan in de oogen,
En 't hoofd schaamachtig neergebogen,
U aan een echtvriend overgeeft;
Indien ge een vader en een moeder
Verlaat, omdat uw teedre voet
Hem op zijn paden volgen moet
En gij de hand versmaadt van een getrouwen hoeder
Wiens steun gij langer niet behoeft,
Zoo weet gij, wat diens boezem proeft!
Gij Heldre! die zijn donkerheid bestraalde
Een ander thans heeft aanspraak op uw gloed,
Maar gij gevoelt wat hij gevoelen moet,
Die weer in schaduw nederdaalde:

Zyn liefde is niets by die u blaken doet;
Een roode roos verhief zich naast de witte
En schoon ook die een zachter geur bezitte,
Zy bragt de kruin voor d'Speedlers prangegloed.
Maar zy, o! kan slechts uw heilstaat zich volmaken,
Wat raakt het hem wat tot uw weelde deen'?
Hy kan, hy wil om u zich-zelf verzaken,
Zyn eenig heil bestaat in uw geluk te zien:

Serena! Ja, gy weet dit en myn zangen,
Herhalen 't u op dit uw Echtfeest niet,
Maar 'k wensch voor hem, dien gy in d'arm hebt zangen,
Myn hart t'ontlasten in een lied!
'k Laat myn hem verklaren en bezweeren,
Hoe eenig wy te samen zyn verknocht,
Opdat zyn hart het offer moog waardeeren,
Dat hem in u de broederliefde bracht.

3/3/1

II.

Aan myn Zwager.

1.

Indien uw teedermin'nend hart
Myns vaders lieveling begeerde,
Het blankste lam vaak liefst de keerde
En dat het meest geliefkoosd werd;
Zoo gy het schoonste der juweelen
Van uit myn moeders halssnoer neemt,
De roos eerst onder loof ontkeemt
En 't reinspaart uit ons huis durft stelen;
Indien gy de echtkroon drukt op 't hoofd
Van wie myn broederliefde kroonde,
Zoo lang ze in onze tenten woonde,
Weet, weet ge wat gy my ontrooft!...

„Uw Zuster!" zegt gy — o, veel meer!
Wat weet ik haar al naam te geven,
Zy was het brandpunt van myn leven,
Het zonlicht van geheel myn sfeer:
Zy had na duizend dwaze droomen,
Na menig jonglingsfantasie,
De plaats van allen ingenomen,
En was my eindloos meer dan die.
Want 'k heb met tranen in myn oogen
Vaarwel gezegd aan Liefde en Hoop,

't Pr

'k Ben in mijn korten levensloop,
Te vaak gevleid, te vaak bedrogen!
Ik deed reeds vroeg (te laat misschien?)
Vrijwillig afstand van mijn droomen,
Thands kan geen leed mij overkomen,
Of 'k heb 't en half vooruitgezien:
Van al mijn gloeien, branden, smachten,
Van alles wat mijn jonge ziel,
Bij dag en nacht beukt, bezig hiel,
Van heel dien maalstroom van gedachten,
O van dat alles bleef mij niets,
Niet dan een spijtig zuchtjen over,
Dan 't wreed besef van 't wreed verlies;—
De storm [struck] geschond mijner takken loover,
En van zoo menig schoone bloem,
Als in de lente van mijn leven,
De winden van mijn [struck] wijgen dreven?
Is mij niet anders nagebleven,
Dan 't knopjen van een weinig roem:—
Ik heb 't mij mooglijk heil bedorven,
Door 't bijgeloof aan reinen vreugd,
'k Thands ben ik in mijn eerste jeugd,
Alreeds mij-zelven afgestorven;—
Maar zie, ik leef, ik leef in haar,
Haar lot, haar toekomst is de mijne,

En zoo haar ster slechts helder schijne,
Haar hemel vriendlijk is en klaar,
Wat raakt mij of mijn licht verdwijne!—
Zoolang de distels draaglijk zijn,
Vraag ik mijn levensweg geen rozen,
Zoo slechts haar pad er van mog bloozen
Haar levensheil is zoet meer dan 't mijn!
Ik wensch in haar geluk te wonen,
Zoo vaak mijn heilzon meer verdooft,
En van mijn die mij geworden afgevallen bloemen
Een kransje gaâren voor haar hoofd.

II.

En daarom, zoo ge uw recht doet gelden boven mij,
Uw schim werpt tusschen mij en 't lichtpunt der mijn leven,
Ik met de plicht belast, die 't mij had opgeheven,
(Maar wie verdient het meer dan gij?)
Indien gij 't voorwerp van mijn vurigste gebeden,
Ter dwelwit van uw wraak maakt,
Door banden, die slechts Dood of Misdaad slaakt,
Verbonden

Verbonden 't vraagt wat haar de voetstappen te treden! —
Wat de kracht mogt zyn der Liefde die gy voedt,
Wat rechter 't echtaltaar of gaf voor heel uw leven,
Hoe teder 't lot 't kind — hoe zeer gy haar vergoedt
Wat zy om u verliet, om u heeft opgegeven,
Wat maakt de vadernaam u geed'!
Uw kindren op haar voorgaan spreken,
Wat banden by uw keten hechten, —
Bedenk dat zy myn Zuster bleef!...

Bedenk dat haar myn oog angstvallig gade slaat,
Met al de zorg waarmeê een jongemoeder,
Het kind volgt dat haar schoot verlaat,
Zie, acht, ontzie, en duldt de liefde van een broeder!
O zoo gy haar geluk vermeêrt,
Haar maakt ten zaligste der vrouwen,

Zoo

Zoo zal my 't offer zoet berouwen,
Dat gy niet vruchtloos hebt begeerd!

Heb, heb haar altyd lief als zy
My lief had, sints myn vroegste dagen!
Ik heb haar meer dan liefde toegedragen,
Ik min haar even teêr als gy!
En toch ik heb haar soms bejegend,
Als weinig toegedaan zoo veel min, —
O gy! verbeter my daarin,
Zoo zegene u God, gelyk myn hart u zegent.—

En nu ik sta haar af: Aanvaard!
Zy deele uw weg, uw lot op aard,
Zy moge haar uw naam zich heten,

Zy drage uw juk, Zy torsche uw keten,
En sla steeds 't oog eerbiedig hemelwaarts.

16 July 1835.

Beets.

Elizabeth H. v. d. P.
—
Elizabeth J. L.

Verzen geschreven voor een Moei, om door haar te plaatsen in het Album van een Nicht.

—

O zoo u nog der Jeugdheid weelde vleit,
Zoo nog uw hart door menig droom gevuld is,
Zoo spare u zorg van 's Levens ernst bevrijd is
Het wreed verraad der dorre werklijkheid.

—

Geen ~~Geen~~ droom zelfs dat op aarde rijst is oor:
Een enkle wenk verstoort de lange baar,
Aandoenlijk is de Zorgeloosheid der [vreugde] jeugde,
Onschendbaar ook; doorleeft zij ze onverstoorbaar.

—

Zie elk genot (wij weten 't) is begrensd,
Maar onbepaald het uitzicht in uw droomen;
Zie met een bede u over 't oog wil komen,
Die wensche u toe, wat gij u zelven wenscht.

—

Geniet wat Jeugd en Lieflijkheid beloven,
~~Met~~ [Bij] zacht geweld en helding, geest en schoon;
Onsterflijk zij het blosjen op uw koon,
Geen zucht moge ooit uw lip, dan glimlach zweven!

—

Ook met de spronk der Gaarde speelt de

Met de edelste knop het ongenadig weêr, *(above: wind)*

De liefste bloem bezwijkt voor d'al te dwingend weder,

Niet dus zij 't lot van mijn zoo lieven kind *(above: afgebeden — mijn liefsten)*

Neen dat u jeugd [illegible] zoo zoet en bloeijend,

Verwaarborge u wat de Gaarde Zoetst kan

En wachte een blijden Zomer naar een *(above: geven.)*

Dat met zoo schoon een Lentetijd begint. *(above: Leven,)*

27 Oct. 1835.

'k Dacht aan Myn Vrienden, die op Zee Zyn.

1.

'k Dacht aan myn Vrienden die op Zee Zyn, want de Wind
Schoot eensklaps uit en [illegible] ~~[illegible]~~ over de boomen;
Den avondspelen, die myn Ziel Zoo [illegible] vindt,
Verbrak hy en ontnam de Zoetheid aan myn droomen;
'k Ontwaakte; 't Zacht spel der Mymering was gedaan;
Verdwenen 't Zoet taefreel voor myn Gedachte in leefde;
Met hoorde ik dan den wind waar Eik en Olm van beefde,
Met dacht ik dan aan d' Oceaan.

2.

„Bewaar hen, Gy wiens Geest de wateren overzweefde,
Voor de aard geschapen was en Zon of Maanlicht scheen;
Hun Zwakheid 't woedend schuim der golven tegenstreefde
En Zonder hoop of ~~[illegible]~~ kracht, en in nu [illegible] alleen:
Die ~~op~~ met Zoo weinig hout ~~[illegible]~~ Zoo veel waters dryven,
Voor wie de stormen die hen razen over 't hoofd,
En 't schuimend golfgewoel geduchte teekens schryven,
Weêr Zin Gevaar en dood belooft.

„Het graf gaapt onder hen en dreigt hen allerwegen!
Hun doodskleed ligt gespreid, en wacht hen in 't gewoel;
Hun lykzang klinkt hen over in iedren windvlaagregen;
O Heere! Zy vergaan ten zy gy hen behoedt!!

Ten zij gy hen behoedt; ten zij gy uw bescherming
Niet onttrekt en uw oog niet afkeert van hun lot,
Maar nederziet op hen met de Almacht dier bescherming
Die 't voor hen afsmeekt, groote God!

„Geleid hen, Gy, wiens macht d'Apostel op de baren
Deed vast staan en gebood te wandlen naar uw woord:
Omzweef hen in den wind, op wiens genâ zy varen,
En licht hun in den glanswolk van uw hemelgloort.
Behoed hen dat geen Storm, geen opgezette vloeden,
Geen [illegible] slaan, die waar van de scheepsmast velt,
Geen springvloed wiens geweld hen tot de wolken tilt,
Geen wind in al zijn kracht, geen zee in al haar woeden,
~~Zich mogen~~ heerschen over hen, ten zy gy, Heer! het wilt!

Bescherm hen, liefdrijke God! Gy hoort de Liefde smeeken;
Zie welgevallig neêr, verhoor haar zwak gebed!
Wat de aardsche liefde kan, slechts smeeken,
Maar die uit u is, hoort en redt."

—

3.

Zoo stortte uit mijn ziel en bede uit, niet tot
Een [illegible], niet tot een Romeinschen logengod,
Tot Geesten niet die lucht of water [illegible],
Tot geen gestarnten, die verdwaalde Wichelaars leerden
Dat invloed hebben op ons lot;

Maar tot d'Oneindige die hemel schiep en aarde,
Die de elementen vormt en intoomt naar zijn wil;
Die ~~zich~~ toen hy zich als vleesch aan menschen ~~[illegible]~~ openbaarde,
Den Stormwind toeriep „Zwygt!", en zie, de wind was stil;
Der Zee beval: „Bedaar!" — en zie, de Zee bedaarde.

Juny 1838.

Aan S. F. Landry

naar de
West vertrekkende,
met mijn Kusjes.

Gij zoudt misschien in 't zoet en lieflijk Zuiden
Vergeten, dat ge in 't u zoo dierbaar Noord,
Een jongen Bard gekend had en gehoord,
Wiens tonen eens u welgevallig luidden,
Wiens Cytherklank u eenmaal heeft bekoord;
Maar als gij ooit daarginds, in later tijden,
Iets tegen hij schreef doorbladert of herleest
Herrijst wellicht zijn beeltnis voor uw geest
En ziet gij hem een kleine Erinn'ring wijden.

Leyden, 5 Nov. 1835.

Letteroef.

Yntema.

Ik ben op aarde bang voor zeven dingen.
Een leeuw, een slang, de koorts, een booze hond,
Kramp, honger, en de Letteroefeningen
Zijn zaken die ik graag ontloopen zou.
Ook wenschte ik vaak de rechtmaar steeds te ontspringen
En nimmermeer te ~~handlen~~ van de koo.
Maar in 't al wat dat al mij doet vervallen,
Voor ~~Yntema~~ Letteroef ben ik het bangst van allen.

—

Hij is zoo fijn, zoo schrander, zoo belezen
Zoo koud en zoo welleevend inderdaad;
Hij kon van 't land de grootste dichter wezen,
En 't is maar uit discretie dat hij 't laat.
Een zeedling eigent liefst niet van hem te vreezen,
Hoeveel wat hem over 't hoofd vliegt wacht zijns (maakt hem) hangaand
„Ongaar kost," „onrijpe druivenvruchten" laat;
En de arme man alleen niets dien of dichten.

—

Ltk Beets 100

Een heeft hij mij als een barbaar ge-
schetst,
En Attila met ongeschoren baarde;
Dat heeft mijn broederliefde hem gebeterd;
Dat hartgevoel had voor 't publiek geen
waarde;
En daarom dacht het zijner kieschheid
best
Te spotten met een wezen zoo als de aarde
En zelden heelt, en dat zich dat slechts
schaamt,
Dezelfde lucht te drinken dan hij
aâmt.

Iets heeft hem meer dan alles wat ik
schreef
Verwonderd en van boozen nijd doen zwellen,
Ik durve stout mijn 't hoofde dan ook
zoo scheef
Om 't menschdom zulk een waarheid te
vertellen;
Hoe ver men hier en daar 't bewondren
dreef
De zegel moet op een mijn vonnis vellen,
Te zeggen dat een Roomsche mij opzeit,
Offschoon zij zelfs liet als een overbewijs
weit.
enz. enz.

A. Colen in een brief aan Potgieter uit Leiden
25 Nov. 1848.

VIII.

Ik ben ter wereld bang voor vele dingen.
Een leeuw, een slang, de koorts, een booze vrouw,
Brand, honger en de „Letteroefeningen",
Al zaken, die ik graag ontloopen zou;
Ook wenschte ik wel de zeeltmeer steeds te ontspringen,
En niemendal te hutten van de kôus;
Maar wat scheelt dit al mij door te vervallen,
Door systema ben ik het bangst van allen.

Y. E. A.

En daar is grond voor, sekuren, inderdaad;
Hij is zoo vlug, zoo schrander, zoo belezen,
In iedere taal, ook die hij half verstaat,
Zijn fijne smaak wordt overal geprezen,
Kunstkenner heeft hij 't in den hoogsten graad;
Hij kent van 't land de grootste der letterwezen,
En 't is maar uit discretie dat hij 't laat;
Verbeelding ook is zijn domein van geesten,
Waar vindt ge van die, als hij gelijk, vermaaksten?

Eens waken we er bij; ga, breng den sterksten man,
Den sterkste uit de keur der slagersknapen,
Den Herkules, die Kappo in 't gericht
Der doods, en die hier ras zij onderligt!

Een bloedaâr springt; een zenuw velt zich schokken;
Een bliesje wordt de lefte aangedaan;
Het duit, in 't hemd onmatig saamgetrokken
Om in 't verwelg der eenmig stiel te staan;
Eén druppel gifts, dat heel de bloedstroom stokken;
Eén lekje doet de longen doodlijk aan —
En daar, ons vriend! stel order op uw zaken,
En stel met uit uw rekening op te maken

1830

En daarby, zoo aanschiklijk geleerd!
(Myn ~~My~~ verstand weet geen beter woord te vinden;)
En speelt als 't mag, maar nooit de beste tijd verwaarloost,
En geestig, geestig, geestig! lieve kinderen
Gy weet niet wie 't kind dat vandaan haalt; weet,
~~Gy~~ weet 't niet, waar zy 't zocht, uitvinden!
Maar doet als ik, en smeekt om dyn zeê.
En krijgt, waar gy haar ziet, een vorigen Troo.

1835.

17

Jö, Triomf, Peäan, Hoezee, Oranje boven! — 3/8
Wy zullen eeuwiglyk de trouwe Vriendschap loven! —
Wy kwamen moede en mat van waar de straatweg naar
't Zoet Haarlem, de enge vaart die (zonder omweg) daar
Ook heenleidt doorsnydt, van een hagelbui besprongen
Uw huis bezoeken, maar gy waart er niet; — gedrongen
Door honde en dorst en in de hoop van weldra u
Te zien, bestegen wy uw kamer, waar wy nu
By witte port-à-port, besschuitjes, koek, Madera
Tabak en kolenvuur ons nederzetten! — „ach!
(Zoo uitteden wy vaak ons droevig weegeklag)
„Dat hy er niet is!" — 't deed ons van harte zeer! —
Wy weenden meerder dan 't kon zeeg'nen op den tocht,
Die van Pottburg ons naar uw woning overbrocht —
Wy danken u voor uw receptie, en verwachten
„Dat gy — om de smarten van uw afzyn dra zult trachten
Lief te vergoeden, want uw wyn en koek zy zoet,
Maar gy zyt zoeter nog voor ons getrouw gemoed,
Waar ons 't onthaal gewin, dat wy ontmoeten mochten,
Het was 't gewin nog niet dat we op uw kamer zochten.

Beets. Hasebroek.

Ltk Beets 100

Van Gerrin.

LTK Beets

D 2 4

1836

In een Album.

(J. E. L. opgedragen.)

To thee in whom at once conspire
All charms, which heedless hearts can move;
Whom but to see is to admire,
And (Oh forgive the word) to love.

Byron.

Was daar een toon in mijn dichtgeluid
Lieflijk en zacht als de blik van uw oogen,
Dan drukten vergeefs mijn zangen 't uit,
Dat thands mijn kunst mij niets bestaat te poogen;
Sliep in mijn snaren een enkel akkoord,
Dat, als uw glimlach, het zacht kon doen blaken,
O 't zou ontwaken, zoo welluidend, zoo teer,
Nooit zou meer treffend een lied zijn gehoord.

—

Thands vergt mij niet, wat mijn armoede biedt,
Daar heb ik nog teedste schoonheid gehuldigd,
'k Heb aan uw nederen ... vertrouwd,
Thands draagt mijn kunst niet zegen is verschuldigd.
Welkende bloemen, zoo verflenste knop,
Schoon bij het lokt in uw dagelijks te boeien,

Schaart

Schaamte zich haar bleekte en haar vlammende
Immer de daauw harer hope droevig op geween!

Toch, zoo een vriendelijk oog haar bescheen,
Toch, zoo een deemoed'ge haar wenschen bespeelde,
Kon zij ontluiken en zijn als voorheen,
Toen haar de steun der begoocheling niet faalde.
Ken .. maar wat treft u de treurige bloem?
Blinkende lelie! der vrolijke zomers;
Spiegel gij 't hoofd in de zalige stroomen,
Geur over dalen de liefde en de roem;
Balsem de lucht die uw bladen doorspeelde;
Vang in uw kelken den daauwdrup bemelde,
Dat wie u ziet, ongelukkig'! zoent!

Leyden
15 Jan. 1836.

4/2

Uit Beppo.

St. LXXX

O Vreugd en Onschuld! Melk en Water!
Zoete tongen,
Door zedelijke menschelooren [illegible] en [illegible]
tijd gezongen,
Een zoele drank, wij thans geen [illegible]
meer verkrijgen,
Door elk aan Zielsbeest en Lastdier
offer bragt.
Nogtans ik min u beide, en ook u
altijd voren,
Heil, heil der frissche eeuw! en [illegible]
Saturnus' kroon!
Zoo onder, Onschuld, Vreugd! hen
Melk en Waterheil!
'k Drink op uw weder komst met
[illegible]. Zoo dijk!

—

Geplaatst in de Studentenalmanak.
en de Werkzaamheden v. Letterkundige
Genootschappen.

LTK Beets

D 25

5 bijlage

Schoonheid van vorm zonder schoonheid der gedachte is een uitgeblazen ei. Het fortiter in re, is hier dus het gravitas in modo, schoon de laatste dikwijls zonder den belang is. Victor Hugo zegt het wel: „C'est la forme qui donne l'immortalité. Otez la forme à Homère vous aurez Bitaubé. C'est tout à la fois une armure et une parure; c'est l'émail sur la dent".

(V. Philosophie et Littérature Mélées. I. P. Introduction.) (Je cite de mémoire) Mais ce n'est pas assez que la belle forme. Si elle aurait à immortaliser les grands hommes, les beau-style n'a pas suffit pour les rendre tels. Et ce que vous avons à remarquer sur ce point c'est que tous les auteurs des formes classiques, élégantes, ou intéressantes, sous l'un ou l'autre aspect, en ont abusé. Qu'ils ont caché plusieurs fois une prose bien mince sous la robe traînante de la forme, qu'ils ont revêtu trop de fois une idée bien usée, vulgaire etc; une conception mauvaise, fade, absurde; qu'enfin ils se sont voués à faire des vers prétextes aux formes, dont je pourrais citer une grande quantité d'exemples chez

Bilderdyk, et (si je l'avais lu) chez Goethe. Ces deux colosses de la Poésie moderne. Ces deux hommes pénétrés des beautés de la forme antique, et ~~si~~ qui avaient tant ~~indulgeantes~~, puis son vénérable poids de tête, qu'ils se permettent qu'elquesfois, de soumettre leur originalité à cette déesse gracieuse, et dont les lois rencontrent plusieurs d'esclaves, beaucoup d'admirateurs et du respect partout.

Ce qui encore, me a paru singulier c'est que d'entendre porter l'éloge ~~des~~ la forme des lèvres de Mr. Hugo, qui ~~la~~ négligé tant de fois, et d'une manière pas moins brutale que Shakespeare qu'il est permis d'adorer comme le fait Mr. Hugo (qui fort dit en passant, ne l'a jamais lu dans l'original, puisqu'il n'entend pas l'Anglais) mais qu'on n'est pas tenu à suivre jusque dans ses fautes. Si sa muse sortait ~~pas~~ qu'elquesfois, c'est folie de dire, que c'est une chose assez intéressante pour l'imiter. Victor Hugo aime à commettre les fautes de ces grands hommes, sans s'apercevoir qu'il a dort compte non pas à la cour d'Elisabeth, mais à la critique du XIX siècle.

1842. J.

Saint Paul.

Well do I remember to have heard my father speak of one strange guest at Athens many years ago; methinks his name was Paul. My father was one amongst a mighty crowd, that gathered on one of our immemorial hills to hear this sage of the East expound; through the wide throng there rang not a single murmur! — The jest and the roar, with which our native orators are received, was hushed for him; and when on the loftiest summit of the hill, raised above the breathless crowd below, stood this mysterious visitor, his mien and his countenance awed every heart even before a sound left his lips. He was a man, I have heard my father say, of no tall stature, but of noble and impressive mien; his robes were dark and ample; the declining sun, for it was evening, shone aslant upon his form, as it rose aloft motionless and commanding; his countenance was much worn and marked, as one who had braved alike misfortune and the sternest vicissitudes of many climes; but his eyes were bright with an almost unearthly fire: and when he raised his arm to speak, it was with the majesty of a man into whom the Spirit of a God hath rushed!

Bulwer (Last Days of Pompeii Book 3 Chapter 8).

Indien er in de schriften van Bilderdijk een duistere sombere melancholische geest heerscht, afstekende bij de verlichtheid, de [illegible] en de [illegible] zijner dagen, ik geloof dat dit juist een gevolg was van den toestand zijns leeftijds. Had Bilderdijk in een tijd van duisternis & [illegible] geleefd, hij zou de [illegible] de schoonste zijner [illegible] gewrocht. Hij [illegible] als de vurige kolom [illegible], [illegible] was hij in de woestijn bij den dag. [illegible] de Hemels.

— 1835.

Toen de koning Codrus [illegible] Romeinen de [illegible] waardigheid af. [illegible] Wat zullen wij [illegible] Bilderdijks dood? Gij weet dat [illegible] ~~1835~~ [illegible] [illegible].

[illegible] aan genieën [illegible] hun [illegible], uit hun [illegible] [illegible] [illegible] volait, en gij hebt u te zeggen dat zijne uitstortingen [illegible] aandreven. [illegible] [illegible] den donker; [illegible]. O laat ze dan de [illegible] licht.

—

=

Ik zeg 't rondUIt, ik ben niet van die zoogenaamde naïveteit, die een dichter willen, denken en spreken doet als een kind. Ik zie niet gaarne eene dichterlyke ziel in plaats van dieper en juister, edeler en verhevener te gevoelen dan het gros der menschen, terug vallen tot de sentimenten en ideeën, die der kinderlieflykheid eigen zyn, zonder byna kenmerkten, tenzij de daarin verheerlykten van sentimenten of ideeën iets te doen hadden. Wat behoeft een dichter te affecteren, dat hy die candide ziel niet die behoefte om zich eenvoudig en puerieliteit dichter heeft, waarvan hy verkeer met de wereld met de natuur, met zyne Poëzy innerlyk tevens uitspreekt.
Neen, neen, ik lees Byron liever dan Claudius.
Daarom kwelt my ook die toon van Tollens.
't Is alles kinderpraat — geen mannentaal:

O God wat is uw schepping schoon,
Wat zyn uw werken wonder;
Ik blikt ten hoog, ten zinnel de daauw,
Wat is die lieve hemel blaauw
En groen dat gras daaronder.

't Stuit my. 't Is onnatuurlyk voor onze groote inspanning om natuurlyk te wezen. 'k Lees dan nog liever Feiths sentimentaliteiten. 't Is zyne koers Draadsof een volwassen man uit naïveteit kinderpraten ging. 't Haalt ons dat de dichter die in dat genre zich kuyst wat slecht, uit ordeningsdie spanning kan ten hoogste innemen, zoowel overtuigen meeslepen, doen gelooven. Men vindt het in dien styl

gelovende, aardig, lief, recht hupsch, maar te mesquin
om er zijn hart aan te ~~toetsen~~. Groote sublieme idées,
scheppen eene behoefte en zuchten om tot haar op [zich] te heffen.
Afdalen wilde niemand. Geen mensch wil al wat hij
zelf weet en denkt zich in per slot van rekening nog
eens op een kinderachtige wijze zien voorgehouden.

't Laat petite bourgeoisie zooveel
in 't dagelijksche leven als in de schoone kunsten.

Gy wilt van den Dichter wat gy in den toon des
het dagelyks leven consequentie noemt!
Dwaasheid. Vraag der Zee niet waarom
Zyne golven heden dus en morgen anders
schuimen; ? 't Zy u genoeg dat zy de [illegible]
lyd in die gy niet overzien kunt
Shoreless - boundless,
De diepe die gy niet kunt peilen! 't weet
dat daar niet te min een grond, een waterspas
bestaat dat eenvoudig en onveranderlyk is en dat
de grondslag is van al de wildste en onge-
bondenste golven. 1834

Die ik in gloeiende verzen, en juiste termen zeggen
ten dat hy fout dichter is echt. die is het: Verdenk
hem niet van Dwaasheid! 't Is zyn recht.
1834.

5/4

As a striking proof how few words are required to point out the most different characters I've always admired the following lines of Byron in his Cain:

Lucifer: Dar'st thou look on Death?
Cain. He has
Not yet been seen.
Lucifer. But must be undergone.
Cain My father
Says he is something dreadful, and my mother
Weeps when he's named; and Abel lifts his eyes
To heaven, and Zillah casts hers to the earth,
And sighs a prayer; and Adah looks on me,
And speaks not.
Lucifer. And thou?
Cain. Thoughts unspeakable
Crowd in my heart to burning, when I hear
Of this almighty Death, who is, it seems,
Inevitable. Could I wrestle with him?
I wrestled with the lion, when a boy, ~~with the lion~~ &c.

1842.

5/5

I read Byron's Tragedy of the two Foscari and do not like it. If it were of a meaner poet it would do very well. But the master-pieces of others are often nothing at all in a ~~true~~ real master of the art. Byron seems in this work of his to make an attempt ~~of~~ at imitating Shakespear; and ~~now~~ in consequence there is more wit than sentimentality in his work. The character of old Foscari is the best executed. Young Foscari is so enthusiast a patriot that we can not sympathize with his exaggerated feelings. It is a great fault against ~~[illegible]~~ the principles of the art that his death already happens ~~occurs~~ in the fourth act. ~~already~~. It diminishes the interest of the ~~[illegible]~~ reader. Marina is too sharp in her distress. She scolds too much and ~~to~~ loudly. A few tears more and less of words would better do. The ~~[illegible]~~ scenes are sublime. — The death of old Foscari most pathetic. 1834.

Après avoir lu cette tragédie de Byron, j'ai lu le drame de Victor Hugo Marion de Lorme. De tous ceux qu'il a écrits celui-ci me plait le mieux. Il faut pourtant observer que jusqu'ici je ne connais que l'Hernani, le Roi s'amuse, Lucrece Borgia & Cromwell. La conception est sublime. Didier vis-à-vis Marion. L'homme

loyal et candide vis-à-vis – la femme d'intrigue et de ruses: l'amour vis-à-vis la galanterie; le cœur pur à côté du cœur dépravé et souillé. L'Amour chez l'un et l'autre.

La première entrevue (Act I.) de Didier et Marion est touchante, et extrêmement belle. Les dernières scènes surpassent tout.

D'abord le Didier trompé, cruel, sans pitié, dur, iracundus, inexorable avec; puis le Didier au départ, pardonnant, ému, sans rancune;

Eh bien, non! non, mon cœur se brise! c'est horrible!
Non, je l'ai trop aimée! il est bien impossible
De la quitter ainsi! &c

Va, si tu m'as trompé, c'est par excès d'amour. &c

Marie, ange du ciel que la terre a flétrie,
Mon amour, mon épouse, – écoute moi, Marie, –
Au nom du dernier vers qui là haut va m'entraînant
Je te pardonne!

Marie. étouffée de larmes
O ciel!
Didier.
A ton tour maintenant!
Il s'agenouille devant elle.
Pardonne moi! &c.

N'est ce pas que c'est touchant, dans toute la force du terme! – Et Marion, s'arrogeant de ... pour prononcer ce pardon, et quelques en sanglots peine, en lui mettant ses deux mains sur le front de Didier comme il l'avait prié!... Victor, c'est une scène divinement sublime!
(Souvenir, je m'ingrat de la tracer dans en homme hardi mais un petit-maître n'a pas eu l'honneur de une plaine.) 1834.

"In the delineations of characters purposely
subdued, the reader sometimes imagines that
there is a want of character." says
Bulwer in his Last Days of Pompeii. (p. 174
Book 3. Ch. 9) And so may bring some
his sentence on the vulgar opinion in respect
to Waverley. The objection the crowd and
even the more educated amongst them ordinarily
makes against that Romance of the Great
Unknown, is that there been Waverley wither
character; as if it not that had been the design
of the Author to depict a young man his least
yielding to every great emotion
[illegible] capable to undergo, the child of circum-
stances, ~~[illegible]~~ the blunt and reflect
of things he did not conceive, nor examine
inwardly. It is as if one said, The Apollo
of Belvidere ~~talk without~~ cannot be but statue ~~because~~ after of
a man, because you do not see the
massy bones of the Hercules.

1845

Mais son cœur dédaigne un vain présage.

Dernier chant du Pèlerinage d'Harold

C'est ici que M. de Lamartine parla pour la première fois peut-être du vrai caractère d'Harold ou plutôt de Lord Byron – Ceux qui ont jamais lu une ample biographie du célèbre poète anglais auront vu de part et d'autre que – tout philosophe qu'il était – Lord By. tenait beaucoup à ce que M. de L... nomme ~~des~~ vains présages, ce qui se prouve encore quelquefois par ces vers.

Th. Moore raconte que Lord B... en heurtant son pied lorsqu'il monta l'escalier pour rendre sa première visite chez Lady Noël (devenue après son épouse), comme le fait tout le monde) lui dit « que c'était un signe de mauvais augure ». Et pour avoir aussi quelque passage de poésie qui puisse affirmer ce trait remarquable dans un caractère si extrêmement incompréhensible – nous lisons dans les belles stances: When we two parted, les vers suivants:

1

When we two parted,
In silence and tears,
Half broken hearted
To sever for years.
Pale grew thy cheek and cold
Paler thy kiss,
Truly that hour foretold
Sorrow to this.

2

The dew of the morning
Sunk chill on my brow –
I felt like the warning
Of what I feel now.

– this feeling came over me that I was sealing my death-warrant. I am a great believer in presentiments: Socrates' demon was not a fiction; Monk Lewis had his monitor; and Napoleon many warnings. Byron Conversations.

Gubetta. Il serait plus beau, s'il n'avait pas les yeux fermés. Un visage sans yeux, c'est un palais sans fenêtres.

Victor Hugo. Lucrèce Borgia. Act 1. Part 1.

—

La comparaison n'est pas juste. Plus un édifice est ~~tout~~ grand on voit moins les fenêtres. Les amateurs d'architecture, ou plutôt qui que ce soit d'un goût pur, n'aiment pas les fenêtres du tout. Je sais que Gubetta ne peut pas être tenu d'avoir été architecte; ~~comme~~ il peut avoir été de mauvais goût; mais il faut que le poète, qui sait mieux, qu'on croit ou qui veut être cru d'un goût pur et infallible, et qui de plus à le choix de toutes comparaisons possibles, n'admette pas une telle, chez un de enfans de son imagination. —

Kleine fouten of onpuntheden van't afschrift
of drukproef in elk gedrukt zijn niet te vermijden.
Ik zou den afschrijver, drukkers en de Geleerden. En
wil beschaven, lekker lezen en onderzoeken
in elk gedrukt het werk van te zuiveren. Ze
zijn als de stofjens ~~in den diamant~~, of als de
insekten in de barnsteen, wat van die liefhebbers
moeten bekijken, om ze er uit te halen.

1835.

5

„Daar is maar een groot man buiten mij," placht
Lord Byron te zeggen, „hetwelk die zich even als
ik teekent: N. B. en dat is — Napoleon
Buonaparte!" de Edele Lord wist niet
dat ik Nomen Londe. !!!!!!!!!!

1822. O Lepidum caput

N. B.

~~Voorbeeld~~ Of iemand over het ~~na~~ zatane regne
iets minder twyfelen dan op Lord Byron.

—

Welk een groote invloed heeft Lord Byrons
onmaaktig werk, en Philosophus Opinien (?)
op beider gemoederen gehad.

Davids harp.

— Het is een speeltuig, geschikt om zachte gewaarwordingen uit te drukken, en het hart van den mensch tot deszelfs stille zijde aan te voeren. Deszelfs klanken dringen niet met geweld ter ziel in, maar gaan, als met den adem des gevoels, wellustig in dezelve over. En ziet daar ook in weinige woorden het kenmerk van Davids dichterlijke uitdrukking! liefelijk, teeder en zachtvloeiende, stil en edel, somwijlen heftig en zelfs verheven, doch alleen wanneer de aard zijner gemoedsbewegingen, en der onderwerpen het [illegible] wordt; of wanneer hij door de krachtige verrukking der Profetie is aangegrepen; en zelfs dan nog altijd geneigd, om weder in den zoetvloeienden toon zijner harp terug te zinken.

Van der Palm. Redevoering over David.

In klanken zijn leven de
20ste 24ste 33ste en 68ste Psalm.

v. d. Palm

—

Victor Hugo's Poëzy en Janin's Proza, vloeit,
en hunne hevigste tegenstanders zonder 't hart
durven ontkennen, van de schitterendste schoonheden
over. Maar zy maken geen geheel. Men
zegt van Janin dat hy den uitmuntend Chapitre
schryft, maar een slecht boek; zeg van
Hugo dat hy sublieme gezegden heeft
maar slechte odes, slechte dramas.

Wy gelooven op hen deze verzen van Huygens te
kunnen toepassen.

't is altemael wat goets, 't is altemael wat fraeds;
De kleine schorting is, 't en staet niet op zyn plaats;
De stof is goet en groot, genoegh om uyt te munten;
Maer 't is een mengelbors van veel' verwarde munten;
't En is geen schoonheit, 't is een schoonheids Annagram.

Korenbl. D. 2-733.

Mij uw oordeel over mijne Ode te zenden, gij begrijpt dit reeds uit mijnen voorgaanden) het wel eens maar ik kon ze niet onderdrukken. — Stansius (zeer [illegible] mij) heeft wel een Hymnus aan Bacchus geschreven, bij daarom Kuipers of idolatre? — 7de p. 200. maar gebeurd dat de wareld, die er geen [illegible] van den dichterlijken Genie en licht, maar meening, [illegible] niet bloote meening (want zeker meen ik het) dat de man wonderen doet en een held en voorlooper van een beter eeuw is), maar opmaken [illegible] zocht, die beneden mij zijn.

Stroomcompletten hebben er uit moeten blijven die mogelijk een geheel ander denkbeeld van alles gaven. [Zoo en de [illegible] bedacht]

Bilderdijks brieven. 2 Dl. p 132.

Van de Vries.

~~Gen. 13. v.~~
Ik zou een Coffymaal op de dagelijksche menschen
kunnen houden. (Mev. v. F.)

Αἴσθησις beteekent Gehoor; maar de eerste beteekenis is Gevoel. Sensus, sensio. Gelijk Αἰσθάνομαι sentio, dein audio, denique scio.

~~Zie Soph. El. 88.~~

Αἰσθάνεσθαι ψοφῆς, κραυγῆς; τῆς ἀκοῆς, τὸν ψόφον, φωνήν.

πολλὰς μὲν θρήνων ᾠδάς, πολλὰς
δ' ἀντήρεις ᾔσθου.
Soph. El. 88.

—

't Is waar dat er een groot verband is tusschen voelen, hooren, gewaar zijn, en begrijpen. Dooven zijn zelden gewaar, ~~[illegible]~~ snel van bevatting.

—

Have you ever remarked that people who live the most by themselves, reflect the most upon others; and that he who lives surrounded by the million, never thinks of any but the one individual — himself? Philosophers, moralists, historians — have usually been remarkably attached to solitude and seclusion.

Falkland by Bulwer.

Genes. 2. 19. Want als de Heere God, uit der aarde alle 't gedierte des velds, en al 't gevogelte des hemels gemaakt hadde, zoo bracht hy 't tot Adam, om te zien, hoe hy 't noemen zoude: en zoo als Adam alle levendige ziele noemen zoude, dat zoude zyn naam zyn..

20 Zoo had Adam genoemd de namen van al het vee, en van al het gevogelte des hemels, en van al 't gedierte des velds: maar voor den mensch vond hy geen hulpe, die als tegen hem over ware.

Noemen. קָרָא κράζειν. clamare. crier. kraaien, cry, prec. skrea, schreien, kreichen. etc. vid. Gesen.

Der Mensch gieng nun mit ihnen um, und gab ihnen Namen die bald in einem blossen Zuruf oder Anruf, bald in der Nachahmung ihrer Laute bestanden zu haben scheinen. Hiedurch wird zugleich der Uebergang von der Sprachlosigkeit der ersten Menschen zum Anfang einer Sprache sehr natürlich und erfahrungsmässig beschrieben. etc. Knappens I. 313.

Het leerstelsel was een pyramide:
een vast gebouw van onderscheid, van wetenschap, en een Loog.

De eenhoofdige regering in zijn twee
colommen tegen elkander zonder
frontispice, en zij naggelen. Het
op de Egyptische Obelisken bij de vergelijking:
[illegible] bestaande uit twee steenen [illegible]
elkander aangrijpende, zijn van beide
uit inrichtende.

Op het Amerikaansche Geld staat een maagden hoofd; het beeld der Vryheid; Zy heeft een haarband om de slapen waarop met groote letters staat te lezen: Liberty.

Somtyds teekenen de kinderen een varken en schryven er by: dit zyn Varkens. Waarom? Omdat de teekening die aanwyzing behoeft. Heeft dit by de Amer. Vryheid geschieden, dito Vryheid.

1845.

Dichtkunst: Welsprekendheid = Taal: Grammatica.

Men beoefent - de spraak van onze Hollandsche geleerden. de Oudheid te veel om haar zelve, - Rome! - Athenen! - En past haar te dwang toe. Geen modell. Men moet het Goud uit die Mynen delven om daar en onze 19e Eeuw munt mee te doen - geen mineraliën kabinet aanleggen, van al wat men vindt. - Zand en Steenlaagen niet uitgesloten =

Spreken is niet woorden toe te passen, maar woord te brengen.

Med. Nth. o. d. Gef. 125.

5/18

LTK Beets

D 2 6

6/1

Gedichten van
Lord Byron

1839.

brief van Lockhart

Dear friend.

I am very much pleased in-deed with your dedication the style is very good here and there I have made a few alterations and hope they will meet with your approbation If I had plenty of money, and was not a great friend of yours I should think, you have touched here and there very nigh to the boundaries of flattery: but even then I do not think you able of doing it. What must the public say when they read, to whom the Poetry is perfectly known, "a They must think me a <u>magnum</u> <u>homo</u> and point at me when walking through the Streets! If you could but add to the dedication, but alas! he has forgot it all! You are doing me too much honour I only hope I shall always prove worthy of it. Surely we have spent many de= lightful moments together when reading to= gether and then taking a walk together. Dear friend those pleasant days never come again

they were our pleasant days of Youth when all seems harmony and love. During the time of your vacation and if I am still here and you have time let us read Thomsons Seasons but let it always be towards the Evening and then to take a walk along through the woods when wandering into pleasing solitudes all seems delightful and grand. This evening my fate may be decided wether I stay or not for now I am getting into a labyrinth of difficulties Mr. v.d. Vlugt seems to take much concern in my wellfare he says if I should like to go to a counting house at Rotterdam he will give me the best of recommendations. I should very much like to stay in Holland if I could get what I wish for. This evening there is music in the wood and perhaps I may take a turn with a couple of Beauties Daughters.

Hoping that you will come speedily over & give my best respects to your kind Nephew Bean and all friends.

I remain

Yours sincerely

J. J. Lockhart

[illegible] the 28th of May
1835.

Mr. N. Beets
Theol. Stud.
te Leyden
By van t. Hulst
x Breedstraat

29 MEI

30 MEI

ne

fing

hal

Mademoiselle,

C'est une coutume assez fréquente et qui chez nous a pris force de loi, de n'écrire aux dames qu'en [je devrais dire en langue] française. Généralement on est d'accord que ce n'est que une ~~folle~~ [cette folie] caprice de la Mode, souveraine. Quant à moi, je suis d'un autre avis, et tout-à-fait persuadé que ce rite ne résulte que du sentiment de respect qu'on doit au sexe, sentiment qui nous dicte de [ne] nous adresser aux dames, que dans une langue tout-à-la fois gracieuse et expressive, souple et spirituelle, dont les charmes se font observer [jusque] dans le style le plus simple, et qui n'a pas ~~le désavantage~~ d'être trop grave, [trop sérieuse] ou d'avoir trop de conséquence, ~~gaieté qui tend, sémillante~~ tandis qu'en même temps elle fasse percer la déférence qu'on a pour elles, de la manière la plus galante, et la moins prétentieuse, ~~avec la~~ [unique] foi que tout homme de bonnes manières se fait un devoir d'observer dans son style en s'arrogeant l'honneur de s'adresser à la moitié la plus belle de la société. C'est pourquoi, en vous retournant les feuilles d'album confiées à ma discrétion, et me sentant le besoin de les accompagner de quelques lignes, je n'ai pas hésité un seul instant ~~de~~ à vous écrire en langue française, ce qui dans moi peut être n'est pas un crime de lèse-majesté [commis] contre ma propre langue, d'autant moins — ~~si j'ose le dire~~ [le dirai-je?], — parceque j'ai prouvé de part et d'autre que je suis pénétré de ses beautés, ou si c'en est trop dit, du moins pas tout-à-fait insensible aux charmes d'une langue mâle et profonde, qualités qui la rendent supérieure [à celle du midi] ~~aux langues méridionales~~ de l'Europe, mais qui en même temps ~~ne~~ la ~~permettent pas~~ [défendent] à s'abaisser aux discours ordinaires, cérémonieux, galants

qu'à condition qu'elle se venge, ~~à quoi ... ne pas le confesser~~) un peu
ignoblement de ce tort ~~l'humiliation~~ en devenant platte, triviale et peu
élégante dans ~~l'ensemble~~ le choix de ses termes. Pardonnez
moi ces détails, un peu longs, et dont j'ai honte, et revenons
au but de ce chiffonage.

C'est que j'ai besoin de vous témoigner le plus vif regret d'avoir
manqué à ma promesse, et à mes intentions les plus sincères, en
un mot, de me disculper de ne pas avoir orné la première
des pages ~~de~~ jumelles que vous avez daigné de m'offrir, de
quelque beau dessin de ma ~~propre~~ main. Hélas, j'ai eu beau
tailler et retailler mes crayons, arranger les rideaux des
fenêtres pour ne pas manquer une lumière propre, échanger du
papier grisâtre, pour du papier blanc, déchirer l'un et l'autre
pour un peu du rose tendre, — malgré tous mes efforts je n'ai pu
réussir à jetter sur le papier un seul trait qui pourrait être digne
de ~~supporter~~ souffrir vos regards, et que j'ai pu me résoudre à ~~...~~ joindre au souvenir de mon nom;
oui, il faut bien le dire
La Muse du Dessin m'a dit adieu; elle s'est séparée de moi
d'une manière prompte et irrévocable, et c'est en vain, mademoiselle,
que j'ai tâché de me pénétrer de l'idée que c'étaient les Grâces
à qui je devais le tribut de mes faibles talents. Cette pensée
au lieu de m'inspirer, m'a ~~pris~~ ôté le peu de courage qui
me restait encore après tant d'esquisses déchirées. J'eus
donc recours à la poésie, qui devait remplir la seconde page; « ne
pourrais je pas en remplir ~~orner, (et après tout, mes vers puissent être un ornement)~~ aussi la première ? » — ~~Non~~ Impossible; car, en fait d'art, je dé-
teste toute sorte de longueurs, sous quel prétexte qu'elles puissent
se faire valoir ~~s'insinuer~~; des vers d'album qui rempliraient trois pages ? —
mais c'est une horreur, que je ne saurais me figurer! A l'instant
même ~~que~~ où cette idée me prit, je l'ai rejettée, ce dont vous
ne tarderez pas à vous féliciter. Ainsi donc il me restait
toujours ce beau morceau de papier, bien satiné, bien coupé, bien

doré sur tranche, mais hélas! bien blanc ~~...~~ après tout. C'était, en effet
sa splendeur éblouissante qui ~~me fit pâlir~~ et me comblait de reproches.
J'ai passé ~~...~~ ne portant, en désespoir d'affreux moments. A la promenade, à la visite, dans les ~~aux~~
fêtes, au milieu de mes études, je l'avais devant les yeux que l'image
d'une belle feuille de vélin, qui me dit : « Je suis insignifiante, je suis
un rien, et c'est ta faute. » Oh! cela était devant mon imagination
comme un remords. La nuit même elle troublait mes songes, et, pour
tout dire, il m'est arrivé deux ou trois fois, que j'avais une répugnance
insurmontable pour mon dîner, en trouvant que ma serviette avait une
ressemblance frappante à l'objet de ma terreur et de mes angoisses.
Enfin il me vint une idée, que j'ai saisie comme un dernier refuge dans
ma honte et dans ma misère. J'ai pris la résolution hardie, de substituer
à l'oeuvre de mes propres mains, l'oeuvre d'autrui, et après
bien de doutes et bien de délibérations je suis enfin parvenu, à poser d'une
main tremblante, à la feuille que vous voulez bien m'offrir, le
portrait de Sir Walter Scott qui sans doute a passé déjà de-
vant vos yeux. Il me semblait que ce portrait ne puisse être qu'a-
gréable à une personne de votre goût, et qu'en même temps le digne
Ecossais avait quelque titre d'entrer dans le cercle de vos amis, et
de glisser son nom dans ce recueil d'amitiés que l'on nomme : album.
Me trompai-je ? — Ah, si s'en est ainsi c'est parceque j'ai eu l'arrogance
de juger les âmes d'après la mienne. Car je l'ai ~~toujours~~ souvent dit,
et je ne tarderai pas à le dire toujours et à haute voix, que je révère
cet homme, (quoique il peut aisément se passer de cet hommage de
ma part), je le révère et je l'aime. Si donc par malheur, il n'était
pas de vos amis, il est des miens; ayez la complaisance de
le recevoir comme tel. C'est une vieille maxime, et qu'il est guère
nécessaire de répéter devant vous, qu'un ami d'un ami peut ~~autre~~ introduire
un autre; et moi j'ai la ~~...~~ hardiesse de prétendre (si vous ne me refusez pas le titre) d'être du nombre des
vôtres.

Votre dévoué Serviteur

Bloos

Leyden, ce 29 d'avril 1838

Je vous raconte tout ceci à fin de vous faire voir combien il m'a coûté, de substituer, aux pages jumelles que vous m'avez confiées, ~~un~~ la page, simple et isolée que je ~~vous~~ maintenant fais vous parvenir. J'en appelle ~~je~~ à votre indulgence, à votre bonté ~~à votre~~ permettez moi ~~et~~ j'ajouterai à votre amitié. Il y a de la sotte impertinence en tout ceci, j'espère que vous voudrez bien le pardonner même ~~après qu'il a fait je vous regarde~~ et pour finir avec une phrase bollandaise : de grâce [illegible] [illegible].

à Mademoiselle Henriette Bertin

LTK Beets

D 2 7

7/1

W. P. de Chavonne Vrugt. Amsterdam. Zanger

—

Henriette Sontag (Comtesse de Rossi) (française.) Chanteuse.

Mademoiselle Verneuil. de Paris. (Artiste). (Il y a seize ans.)

Mr. Chollet. (Opera. Tenor) (Prob. établi à Paris.

Mlle. Prevost (Opera. Soprano) pr. présent. à Paris.

Mlle. Camoin. (Opera Soprano) Probablement établ. à Paris.

Mev. Muller. (Westerman). Tragedienne Amsterdam. Macbeth. Feorne

Madame Albert; theatre Vaudeville. premier artiste. (Rue [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Georgette).

Herr. Dotzauer. Violoncellist

Ernest Edouard Eichhorn Violon

—

XII

7/2

Vert. van v. Lennep. 1835.

Gelukkig zoo van de Kaart verre vergeten

Brieven van Lockhart

Eerder 35 Gedachten v. Lord Byron.

o. a. over Kranten.

imperator pardon

ook de volgende al de brieven van 32–36 end

Brief v. ~~Walré~~

Brief v. Westerman

Br. Immerzeel.

Brieven C. G. Withuys. ~~37~~

Haverkorn Rijswijk. 35. 37.

5 Sept 1835 Walrés Albambra

5 Oct. 35. verhaal Alonzo 36 dubbel.

20 Oct "

24. Nov. Brieven a Tollens e Bogaers voor v. Lennep.

bij bl. 180. Potgieters Annaa a Mathilda

bij bl 181. brief v. Heije

" " 182 Notender v. d. Aa

bij 183. voor a P. v. den Mastlan.

" " P. Kamkend ondert. A.

~~184. [illegible]~~

185 ~~[illegible]~~ voor 7 dames

N.B. Eigennamen met vette letters

beter 1 drie. (Leiden) dan Leiden door
en spatiën

Brief van Veegens. bij 25/Ja 76.

Observanda

De Eigennamen met rechte letters

De namen van Geschriften, Tijdschriften enz.
Cursief.

Josè;

Voorlezing aan Droch
beluisterd
in het hôtel de Boer (waar D. logeerde)
by de Gr. Houtpoort.
Haarlem.

=

LTK Beets

D 2 8

Beantwoord met gratie, Zonder aanmerkingen. 8/1

Hoogeveen (Drenthe) den 1sten November 1838.

Wel Edel Geboren Heer!

Ik waag het als een gering blijk mijner hoogachting UWEG: bij dezen een exemplaar
van mijne eerste proeve in het vak der Romantische Poëzij aan te bieden.
Het moet UWEGeb: natuurlijk zeer bevreemden, iets in dat vak, en dan nog wel van
een voor U geheel onbekend persoon, uit het stille en vergeten Drenthe, dat zoo
overvloedig rijk aan heide, maar zoo uiterst armoedig aan dichters is, te ont-
vangen. — Evenwel hoop ik, dat die bevreemding eenigermate, en zoo het vreemde
gevoel moge verdwijnen, na de lezing van het korte voorberigt, voor het kleine
werkje geplaatst, hetwelk UWEGeb: eenigzints opheldering zal geven, aan-
gaande de ziekte, (de ziektezucht n.l. om UWEG: van uwe [illegible])
waardoor ik bij de lezing van uwe algemeen geachte dichtstukken Jose
kuser en Guy de Vlaming eensklaps overvallen werd, en wel in die mate
dat ik reeds mijne Roover had afgewerkt, voor er nog de teekenen van
Crisis waren. —
Eene bijzondere reden noopte mij vervolgens tot de uitgave van het een-
voudige, doch misschien al te prosaisch en kreupel verhaal. — Wat is
nu eigenaardiger, dan dat ik mij tot de eerste oorzaak, tot UWEGeb:
die door uwe dichtvruchten mij de eerste aanleiding gaf, dat ik iets in
dat genre beproefde, terug keere, en u deze mijne eerste proeve met be-
scheidenheid onder de oogen legge? — Dat deze handelwijze niet
vrij van vermetelheid is, en vrijpostigheids stempel draagt, gevoel ik
maar al te wel, doch ik vleije mij, dat mijne ongeveinsde achting voor UWEG:

ge

gepaard met myne zucht voor de Poëzij, als voldoende pleitbezorgers voor my mo-
gen optreden. — Intusschen waag ik het nog eene schrede verder te gaan, door
UWelGeb: met vrijmoedigheid, mijne overige wenschen toetevertrouwen, hierin
bestaande, om ter gelegener tyd (ware het mogelyk en niet te veel gevergd) UWelG
aanmerkingen op myn boekske te mogen weten. —
Na UWelGeb: ten slotte verzocht te hebben om geen regard op eenige ingeslopen
taalfouten te slaan, en vooral wat de teekens betreft die somtijds verkeerd ge-
plaatst zyn, blyve ik na alvorens UWelG en alles wat u lief en dierbaar is
in de bescherming en hoede des Allerhoogsten te hebben aanbevolen

Met alle gevoel van ware hoogachting

WelEdelGeboren Heer

UWelGeb: Dw Dienaar

J. v. d. Veen Az:

DE ROOVER.

EEN DRENTSCH VERHAAL.

TE KOEVORDEN, BIJ

D. H. VAN DER SCHEER.

1838.

DE ROOVER.

EEN DRENTSCH VERHAAL.

GEDRUKT BIJ P. S. BARGHOORN, TE GRONINGEN.

DE ROOVER.

EEN DRENTSCH VERHAAL.

TE Koevorden; BIJ
D. H. VAN DER SCHEER.

1838.

VOORBERIGT.

Ik waag het bij dezen, mijne Landgenooten een berijmd Drentsch Verhaal, onder den titel van: de Roover, *aan te bieden.*

Wie evenwel bij de eenvoudige lezing van deszelfs titel, eene roovergeschiedenis, rijkelijk met moorden en liefdegevalletjes gestoffeerd, hoopt en verwacht te vinden zal het boeksken misschien even onvoldaan uit zijne handen leggen; als hij, die de heerlijke dichtvruchten van den Autheur van Jose heeft gelezen en daarna den Roover *doorbladerde.*

Gaarne erken ik het, dat het lezen van Jose en Kuser den lust bij mij opgewekt heeft, om, in mijne uren van uitspanning in den afgeloopenen winter, ook iets in dat genre *te vervaardigen, doch ik gevoel tevens*

—

op verre na niet zoo gelukkig in mijne pogingen geslaagd te zijn, als de jeugdige en gevoelvolle Autheur dier beide stukken.

Maar waarom dan de Roover *in het licht gegeven? zal men mij welligt vragen: Juist lieve Lezer! waarom? doch vergun mij, dat ik u daarop het antwoord schuldig blijve. Voor 't eene zoowel als voor 't andere heb ik mijne redenen — dit alleen kan ik u verzekeren dat de drijfveeren, die mij tot de uitgave genoopt hebben, noch in het aanzoek van een* legio *vrienden, noch in de ijdele zucht om roem of eer te behalen te zoeken zijn.*

Menige aanmerking zal men welligt op de wijze, van inkleeding, verwarring en ontknooping van het onderhavige stukje, maken — velen misschien zal het verhaal van Werner te lang, — de persoon van Sicco te onbeduidend, — zijne rol te kort, te voorbijgaande, — de tijdvakken tusschen de eene en de daarop volgende gebeurtenis te lang voorkomen, en wat dies meer zij; doch men gelieve in het oog te houden, dat ik ter bereiking van het mij voorgestelde doel, het schilderen der karakters namelijk van Werner en Aleide steeds getracht heb om hen *als de hoofdpersonen der geschiedenis in het hoogste en voordeeligste licht te plaatsen, zonder op dat gene, wat men het bijkomende van*

—

't verhaal zoude kunnen noemen, nauwkeurig gelet te hebben.

Voor 't overige heb ik gepoogd in Werner een voorbeeld te geven: hoe iemand zelf de braafste mensch, door den drang der omstandigheden geleid, van eene eervolle tot eene eerlooze, ja, misdadige betrekking kan afdalen, zonder zelf evenwel in zijn hart opzettelijk eerloos of misdadig te zijn. Onze gemoedelijke en nu zalige Claudius *zoude vragen: wat valt hieruit te leeren? en mij dunkt ieder mijner Lezers zal dit wel bij, en aan zich zelven willen beantwoorden. Eindelijk heb ik willen aantoonen, wat onder de hartverscheurendste omstandigheden des levens de liefde en boven alles de* Godsdienst *vermag. Deze beide verklaringen lieve Lezer willen met andere woorden zeggen: Ik hoop, dat men eene* zedelijke strekking *aan mijn boeksken niet zal kunnen ontzeggen. Denk daarom evenwel niet, dat ik tot dezulken behoor, die zonder uitzondering aan ieder onderwerp der Poëzij eene zedelijke strekking ten naauwsten verbonden achtten, en, deze niet vindende, de heerlijkste voortbrengselen onzer Romantische poëzij durven verwerpen! Verre van daar.*

Ik stel hoogen prijs op al, wat zedelijk is, zoowel in poëzij als proza, maar ik acht en bemin tevens de

Poëzij om *de Poëzij*, *en daarom ben ik een vurig bewonderaar van* Byrons *onsterfelijke meesterstukken, en van alles wat in dien trant de stempel van genie, gevoel en schoonheid draagt. Doch:* Chacun son goût.

En hiermede zij aan mijne dichtlievende Landgenooten en der bescheidene Critiek mijn dichtstuk: de Roover *nederig en vrijmoedig aanbevolen.*

H.— Aug. 1838. V.

DE ROOVER.

DE ROOVER.

WERNER.

I.

Reeds had de Zomer zijne pracht
Ten offer aan den Herfst gebragt;
Reeds werd het weder guur en koud,
Toen midden in een eenzaam woud,
In 't stil en somber nacht'lijk uur,
Rondom een heldervlammend vuur,
Twee wakkre mannen nederzaten
Van al wat ademde als verlaten.
Zij zagen zwijgend in den gloed
Maar 't was als of in hun gemoed

Iets omging, dat zij voor elkaâr
Het liefst verzwijgen wilden — maar
Het langer niet vermogten,
En naar gelegenheid slechts zochten
Om wat hun op het harte lag
Te kunnen uiten: — tot dat d' een
Zich ophief en rondom zich zag
En spreken wilde zoo het scheen,
Doch weder zweeg en met een lach
Van spijt, in 't kolenvuur bleef staren. —
Het was een blond en jeugdig man
Zoo omstreeks bij de dertig jaren:
Maar heel zijn houding tuigde van
Een deftig mensch, die 't weinig voegde,
Dat hij aldus in 't nacht'lijk uur
Met zulk gezelschap zich vernoegde;
Er fonkelde in zijn oog een vuur
Van trouwe liefde en bitter lijden,
Waarmeê hij hevig scheen te strijden:
Terwijl een trek op zijn gelaat
Een trek van woestheid, soms van haat
Te lezen stond, die meêlij baarde,
Omdat het tevens teekens droeg
Van schuld en diep berouw: want staarde

Hem iemand plotsling aan — dan sloeg
Hij schaamrood, 't oog ter aarde.
Maar hij, die bij hem nederzat,
Zag woest en norsch er uit — Hij had
Geen enk'len trek in 't bruine wezen,
Die vriendschap liefde of trouw verried:
Maar heel zijn uitzigt deed hem vreezen
Als iemand, die de deugd verliet,
En aan den DUIVEL toebehoorde.
Zijn naam was SICCO en hetgeen
Zijn boezem lang en heimlijk smoorde
Kon hij niet meer verzwijgen: neen
Hij sprak: — maar, in zijn ruwen toon
Werd steeds een mengeling van hoon
En laffe scherts en spot vernomen.
„Wat schort u WERNER?" riep hij luid:
„Gij zit gelijk een uil, te droomen!
Is u een onheil overkomen?
Kom stort uw teder hart eens uit!
Is u een geest'lijk heer ontmoet
Die u iets vrooms te zeggen had
En d' onrust joeg in uw gemoed?
Of viel een jonkvrouw u te voet,
Die om 't behoud haars minnaars bad

Terwijl haar schoon uw lusten wekte?
Of" —
„Zwijg," riep WERNER, en hij strekte
Zijn hand gebiedend uit: maar schoon
Hij driftig werd, zonk ras zijn' toon
En smolt in dien van 't gul vertrouwen
In 't eerst slechts min of meer verward.
„Hoor," ging hij voort, „'k zal u mijn smart
En 't geen er meer woelt in mijn hart.
Ofschoon 't mij moeite kost ontvouwen:
Maar zweer — opdat 'k mij vergewis
Van u — bij 't geen u heilig is
't In eeuwigheid geheim te houën!"
„Welnu, ik zweer" — viel SICCO in: —
„Bij al wat heilig is: — begin!"

II.

„'k Werd uit een oud en rijk geslacht
In 't stil en ned'rig DRENTH geboren"
— Dus liet zich WERNER zuchtend hooren —
„En heb mijn jeugd daar doorgebragt
Met kinderspel: want toen die jaren
Van onbezorgdheid, scherts en spel

En loutre vreugd, helaas! zoo snel
Voor 't kinderhart vervlogen waren.
Ofschoon der studie toegewijd,
Trok ik vrijwillig uit ten strijd;
Ten strijde voor 's Lands heil'ge regten
Om tegen GAL en BRIT te vechten
Die 't Land bestookten, en voorlang
't Bedreigden met den ondergang;
Die tot verderf der Nederlanden,
Uit helschen wrok en eigenbaat
Met Munsters vuigen KERKPRELAAT,
En KEULENS KEURVORST zamenspanden*).
Wat scheen mij toen de toekomst schoon
'k Zou nu mijn moed met daden staven,
En bood mijn dienst te BODEGRAVEN
Prins WILLEM aan — waar 'k vaandrig werd
Zie 'k was gelukkig. — Maar ofschoon
Mij roem en eerzucht gloeide in 't hart,
En 'k mij nu voor den dienst bereidde,
Gevoelde ik toch een felle smart
Toen 'k mij moest scheiden van ALEIDE
Het eenigst Wezen dat ik vond
— Toen ik mijn ouders had verloren —

*) In het jaar 1672.

't Welk 't schreijend kinderoog verstond
En 't jamm'ren van mijn hart mogt hooren
En door heur teedre zorg en min
Mij spoedig meer was, dan vriendin
Ja zich geheel aan mij verbond."

III.

„O, 't was zoo'n zacht bekoorlijk wezen,
Zoo innig vroom en lief en teêr!
Heel d' adeldom uit reiner sfeer,
Stond op heur schoon gelaat te lezen.
Heur zedig oog, dat ieder boeide,
Was hemelsblaauw, vol vuur en gloed,
En gaf den indruk van 't gemoed
Zoo treffend weêr, wen 't zich ontsloot,
En 't lief'lijk rood
Dat op heur lieve wangen bloeide
Als roosjes, smolt en vloeide
In 't leliewit van mond en hals,
En was oneindig schooner, als
De gloed van 't kostbaar snoer-koralen
Dat tot heur boezem af kwam dalen,
Waar 't fonk'lend, als op marmer lag.

O, wie dien onschuldvollen lach
Die om heur purpren lippen speelde
En elk zoo onbeschrijflijk streelde;
En wie die schoone leest ooit zag
Die zoo betoovrend elk beviel
En elk graag volgen mogt met d' oogen
Stond niet verrukt en opgetogen?
Maar — 't schoonst van alles was heur ziel.
Zie, zoo een zondig oog 't dorst wagen
Daarin te blikken, daarin las,
Mogt, weiflend, aan zich zelven vragen
Of zij een stof'lijk wezen was!
Want zoo veel deugd
Ontdekt men zelden op die jaren,
Men zoekt ze 't minste bij de jeugd,
Maar eer bij hen, wier grijze haren
't Herinn'ren hoe hier droefenis
Miskenning haat of wreed gemis
Hen heeft geoefend in het strijden
Om 't hart den Hemel toe te wijden
Voor 't oef'nings uur verstreken is.
Wat sloeg ik menigmaal haar gade,
Wen zij, met kinderlijk ontzag,
In 't huis des Heeren nederlag,

En tot den troon van Gods genade
Gelijk een Seraf opwaarts zag!
En schoon k haar lief had, toch benijdde
Ik dikwijls haar dat vrome hart
Maar 't was slechts kort: want, aan heur zijde
Geknield, bad ik, hoewel verward
En staam'lend, met zoo'n vrome smart,
Dat ook die deugd in mij mogt dalen;
Dat ik ook eens mogt zijn als zij!
Dan ach! — die hoope ging voorbij
Na 't vreess'lijk tijdstip van mijn dwalen
Ja, sints 'k gescheiden ben van haar
Drukt mij de last der zonde zwaar;
Het doet de borst mij foltrend hijgen:
Doch met berouw en smart vervuld
Wil 'k afstand doen van zonde schuld
En mij met God"......
„Laat af! wilt zwijgen!"
Riep SICCO uit, vol ongeduld.
„Ik haat dat zot geteem van deugd
En duivels: nooit schonk laf berouw
Aan 't man'lijk harte rust of vreugd."
„En toch," vervolgde WERNER, „had
Misschien 't bezit van zulk een vrouw

Als zij, u nooit van 't pad
Der deugd doen dwalen;
U nooit dien vloek op 't hoofd doen dalen,
Die vreess'lijk op u rust.
Dan waar misschien uw leven,
Van alle misdaad onbewust,
Der helle niet ten prooi gegeven!"
„t Is mooglijk! — maar ga verder voort,
'k Zal zwijgen, en u luistrend volgen"
Sprak SICCO, schamper en verbolgen.
En WERNER nam op nieuw het woord:
„Mijn dierbre ALEIDE had een' broeder,
Aan wien zij innig was verknocht,
Die vroeg reeds heur vertrouwen won,
En alles op heur hart vermogt,
Schoon niemand 't zich begrijpen kon,
Die tot zijn harte toegang vond,
En 't in zijn diepten had doorgrond,
Ja, vreemd was 't, dat eenzelfde moeder
Twee zulke wezens had gebaard,
Zoo zeer verschillend van elkander
In aanleg en van aard
't Geen d' eene *was*, dat *scheen* u d' ander.
Dus vierde 't lot

Zijn al te wreeden moedwil bot,
't Ontzag d' onnooz'le duive niet
Die 't aan den sperwer overliet.
Want KOENRAAD was een listig wezen,
Een veinsaard, vol van laag bedrog,
Een huichelaar, dien ieder vreezen
En diep verfoeijen moest: en toch
Was 't in zijn oogen niet te lezen
Wat omging in zijn ziel; geen trek
In zijn gelaat, die hem verried,
Of zelfs 't geringste blijken liet
Van eenig haat'lijk zielsgebrek;
't Was dus geen wonder, dat Aleide,
In dat vermomde harte, niet
Den *schijn* van 't *wezen* onderscheidde,
Daar zelfs mijn meer geoefend oog
Zich in den huichelaar bedroog."

IV.

„'k Schonk KOENRAAD, boven alle knapen,
Mijn vriendschap gul en onverdeeld;
En — moest ik me aan zijn trouw vergapen
Ik toch heb eerlijk spel gespeeld;

En geen geheim hem ooit verheeld.
O! 't schoonst verschiet rees voor mijn oog,
Toen hij met mij ten strijde toog!
Ach 'k wist niet anders, of ook hij
Was evenzeer een vriend van mij.
Maar nauwlijks waren weinig weken
In 't rustloos krijgsgewoel verstreken,
Of 't was reeds anders mij gebleken,
'k Zag toen te laat mijn dwaling in;
Hij scheen met blijk'bren tegenzin
Zijn vriendschap mij nog toe te wijden;
Maar 'k zag
Van dag tot dag
Hem telkens meer mijn omgang mijden.

Ik mogt mij 't raadsel niet verklaren,
Maar o! het bragt de teedre snaren
Van 't voor hem gloeijend vriendenhart
Woest in beweging; en verward
Ontstemd en niet om te bedaren
Sloeg het de toonen aan van SMART.
Ach, 'k had geen rust, ik moest het weten,
Wat d' oorzaak was van zijn gedrag:
Ik zocht hem op — maar met een lach,

Een grijns, zoo haat'lijk 'k immer zag
En die ik nimmer zal vergeten,
Kwam hij mij vleijend, welkom heeten,
Maar beurt'lings werd hij rood en bleek
— Als iemand, die na 't misdrijf plegen
Op list en uitvlugt is bedacht
Doch schoon hij 't ook te ontveinzen tracht
Bij 't dondren van 't ontwaakt geweten
Gewenschte uitkomst vruchtloos wacht. —
Wij beiden zwegen.
Maar eind'lijk smeekte ik: „KOENRAAD, spreek!
Waarmeê toch heb ik u beleedigd?
Gij zijt zoo raadselachtig koel!
O, 'k bid u, spreek. laat mijn gevoel,
Niet langer pijnlijk onbevredigd!"
„Wanneer gij," sprak hij, dezen nacht
„Mij voor uw tent bij 't vendel wacht,
Dan zal ik 't u verklaren,
En u de reden doen verstaan;
En alles u dáár openbaren,
Dat 'k om uw teêr gevoel te sparen
Niet vroeger heb gedaan.
Tot zoo lang, WERNER, zijt gegroet!"

V.

„Ik ging met d' onrust in 't gemoed,
Geslingerd tusschen hoop en vrees,
Wijl angst en schrik in 't harte rees:
Geloof mij, 't was een bange strijd.
Mij kwelde vrees noch zelfs verwijt,
Geen zweem van schuld was 'k mij bewust:
En toch — met vrees en ongeduld,
Was wonderlijk mijn ziel vervuld,
'k Had nergens rust.
Nooit was ik zoo ontroerd geweest;
En toen d' Onzigtbre Scheppingsgeest
Aan 't ongemeten Hemeldak
Het schittrend starrenlicht ontstak,
Zat ik reeds wachtend naast den grond
Waarop 't driekleurig Vendel stond.
En naauwlijks sloeg ik 't oog er rond
Of 'k hoorde een voetstap langs de heide
En zag hem nadren, dien mijn hart
Eén oogwenk slechts, en reeds met smart
En sombren angst en hoop verbeidde.
Wees welkom, riep ik, — vreemd te moê —
En stak mijn hand gulhartig toe;

Hij greep die: maar, zoo 't scheen. verrast,
En hield haar lang werktuig'lijk vast.
Ach, 't was geen vriendenhanddruk, neen,
Hij liet ze plotsling vallen: 't scheen
Als of 't hem had verschrikt; als of
Een donderslag hem trof.
Zoo stond hij voor mij, en bedeesd
En voor zijn aanblik schier bevreesd
Vroeg ik ontsteld: „wat booze geest
Bestuurt toch, KOENRAAD, al uw schreden?"
„Genoeg" — hernam hij, ontevreden
En norsch, en zag zoo woest en wild;
„Mijn tijd is kostbaar: 't uur van heden
Door nut'loos vragen niet verspild.
'k Ben hier om rekenschap te geven
Van mijn gedrag: verg me anders niet:
Gij hebt mij nooit misdaân in 't leven
Dus zoo dat denkbeeld u verdriet
Of heimlijk smart soms heeft gegeven
Zij thans dien indruk uitgewreven
Indien ze sporen achterliet.
Maar daarin tot uw eigen smart
Hebt ge onbedacht en blind misdreven,
Dat ge al t' onnozel aan den *schijn*

Een naam en gloed hebt toegeschreven
Van iets — dat niets aan 't hart kan geven
Dan 't *wezen* zelf. —
Doch 't jeugdig hart
Raakt in de wereld meer verward
't Vergaapt zich ligt — 't wil vrienden zijn
Met ieder, die uit medelij
Of loutre scherts of spotternij
Of ernst een vriend'lijk woord hem zeide
Zoo ging 't ook u. — Maar dat 's voorbij
Het doel dat mij naar hier geleidde
Betreft iets anders, 't geldt ALEIDE:
Zij heeft mij van uw min verhaald
En hoe die liefde uw beider hoofd
Aan 't hollen bragt: en zij gelooft
En voelt het, dat zij heeft gedwaald,
Ja, dat zij nimmer met een' man
Als gij, gelukkig wezen kan:
En daarom, uit gevoel van pligt
En broederliefde tot het wicht
Moet ik — heur voogd — dien band verbreken,
Te meer, daar 'k nooit gehengen zou
Dat zulk een Engel uwe vrouw"............
Hier bleef de veinsaard staam'lend steken.

„Wat?" riep ik plotsling woedend uit
„Geen mensch op aarde breekt die trouw!
Uw mond spreekt lastertaal en logen!
Gij hebt heur argloos hart bedrogen!
Maar wat uw lage ziel besluit
Gij hebt geen denkbeeld van 't vermogen
Der teedre min."
„En toch, 't staat vast,"
Zoo ging hij voort met zelf vertrouwen
In 't minst niet door mijn drift verrast
En als met vaderzorg vervuld
Vervolgde hij, „gij moogt, gij zult
Haar nimmer meer aanschouwen
Want 'k heb sints lang ALEIDE's hand
Een wakkren strijdgenoot verpand
Heur waardig 't puik der Drentsche vrouwen
En daarom."
„Monster, daar ge zijt!"
Zoo barste ik los.
„O, spaar uw woede,"
Hernam hij sarrend, „draag uw lot
Gelaten WERNER, kus de roede
Die voor uw dwaasheid u kastijdt,
En wees in alles op uw hoede

Heer Vaandrig: — eer geregte wraak
In 't u vergevend hart ontwaak',
En ik, uw laf gebeuzel moede,
U voor elks oog te schande maak."
„Mij," riep ik, „mij?"
En 'k greep ontzind
En woest en razend naar mijn degen
En vloog hem in mijn woede blind,
Met 't blinkend staal wanhopig tegen
— Ook 't zijne had hij flux ontbloot —
Maar hij ontweek mijn dollen stoot,
En vlugte: — 'k ijl hem na met spoed,
Mij zelfs geen meester — want het bloed
Was hevig mij aan 't gisten: — 'k dacht
Aan niets, en schoon met wraak bezield,
Zelfs aan de WRAAK niet: — maar toch hield
Ik altijd hem voor oogen: — ach
Dat toen ook juist der starrenpracht
Dien bangen noodlotvollen nacht
Herscheppen moest in heldren dag
Waardoor 'k hem immer voor mij zag,
Wij holden voort, steeds voort: eens had
'k Bij 't inslaan van een eenzaam pad
— Dat ver van een'ge post of wacht

Ons buiten 't oog van menschen bragt —
Hem haast gegrepen: maar gespoord
Door schuldbesef en lijfsbehoud
Ontsnapte hij 't en ijlde voort
Tot waar hij in een dennenwoud
Aan 't struiklen raakte — en in zijn vaart
Vermoeid ter neder viel op aard."
„Ach, had mijn hand hem toen gespaard
Maar neen! 'k ontwaarde geen gevoel:
'k Schoot woedend toe, en stiet hem koel
En onverschillig — eer ik 't wist
Mijn degen in het eerloos harte,
En met een gil — een kreet der SMARTE
Verliet hij 't leven! 't was beslist. —

VI.

„Maar toen? mijn rampspoed steeg ten top,
't Gevoel kwam weêr; ik mogt weêr denken:
De zinsverbijstering hield op.
Maar niets, kwam mij veraad'ming schenken.
Ik, die geen mensch één haar zou krenken,
Stond dáár als moord'naar naast een lijk
Ik hief het op — en lei 't weêr neder —

En wreef het — 'k schudde 't heen en weder,
Maar 't gaf geen 't minste levensblijk: —
Ik riep zijn naam zoo roerend teeder: —
Vergeefs! o God die strakke blik
Deed mij verstijven schier van schrik!
Ik knielde naast het lijk in 't zand
En streek afkeerig met mijn hand
Die opgesparde oogleên toe:
Zij werden koud reeds.
God! ik trilde.
Schoon ik 't mij zelf ontveinzen wilde.
Ik week terug. — O, 'k was te moê
Als KAÏN, toen hij 't bloed vergoot
Van ABEL: — toen het aardrijk rilde
Wijl 't eerste offer aan den dood
Voor 't levenslicht zijn oogen sloot.
'k Was meer rampzalig nog dan hij
'k Was Christen.
Angst en razernij
Bezielden en beheerschten mij:
Hoe gaarne had ik in dien nacht
Den dood een tweede cijns gebragt!
Hoe gaarne me in mijn zwaard gestort,
Als SAUL: maar stond mij zulks vrij?

Toch was 't uitlokkend, 't was zoo kort
En 't leven? ach! zoo lang!
Maar 'k dacht
Op 't zelfde tijdstip aan ALEIDE,
Dat lieflijk voorwerp mijner min;
Ik drong ontroerd de toekomst in
'k Voorzag het lot, dat ons verbeidde,
En werd wanhopend: — 'k zonk ter neêr
En zag, noch dacht, noch hoorde meer.
Zoo ging, naar 'k gis een uur voorbij;
Maar toen 'k ontwaakte, was het mij,
Als of ik had gedroomd: — dan ach,
Zoodra ik 't bloedig lijk weêr zag,
Dat roerloos aan mijn voeten lag,
Schoot m' alles vreess'lijk weêr te binnen!
Ik dacht, met fel geschokte zinnen,
Mijn gruwbren toestand in en na;
Wat zou ik doen! God! wat beginnen.
Zou 'k op genâ of ongenâ
Mij aan den regter overgeven
Als schuldig man? mijn hart sprak: neen!
Of zou 'k door wroeging voortgedreven,
Door snelle vlugt mijn jeugdig leven
Te redden zien? Ja! — maar, waarheen?

Rampzaal'ge, nergens was ik veilig.
Ja, toch nog ergens, naar 't mij scheen,
't Was bij den vijand: — maar de schrik
Bij 't denkbeeld aan zoo'n snood bedrijf
Beving m' in 't zelfde oogenblik
En joeg me een siddring langs het lijf.
Want boven alles dier en heilig
En lief was mij der Vad'ren grond,
En liever tot mijn jongsten snik
Zwierf ik, als balling, beed'lend rond,
Dan tegen 't Vaderland te strijden!
Ach! niets, sints dat noodlottig uur
Viel mij zoo hartverscheurend zuur
Dan 't Vaderland te moeten mijden."

VII.

„'k Zat nog onzeker neêr, en kon
Maar niet besluiten, wat ik wilde;
Ik hinkte op twee gedachten, 'k rilde
'k Zag angstig ginds en her, en trilde
Bij 't minst geritsel: — maar, de zon
Rees midd'lerwijl voor mijn gezigt:
Zij rees zoo bloedig, — 'k zag haar licht

Met sidd'ring aan: *hier*, *hier* misschien
Zou ik voor 't *laatst* haar rijzen zien.
'k Stond bevend op, 'k moest immers kiezen:
Ik had geen tijd meer te verliezen.
Doch kies eens in zoo'n tijdsgewricht
En in zoo'n toestand: ach welligt
Deedt ge ook als ik, — ik koos de vlugt
Voor 't nietig leven nog beducht;
Dat zoo ellendig leven: 'k schreide,
Ja SICCO, hoe onmann'lijk 't waar,
Ik vlugte weenende van daar
En kuste diep ontroerd den grond
Waarvan ik zóó te scheiden stond;
En bragt een hikkend — schor vaarwel
Aan 't oord waarvan 'k zoo noode scheidde
En — ijlde voort ontroerd en snel."

VIII.

„Ach, had ik mij zoo'n lot voorspeld,
Ik, die een Hemel had op aard!
Maar ach, dien Hemel, mij zoo waard,
Verkeeren zag als in een HEL!
'k Had alles, alles te betreuren!

Op eens verschoten alle kleuren
Van 't bont en zalig levensspel;
Ik moest, hoe noode, met geweld,
Zelfs 't hunkrend opzet laten varen
Om haar voor 't laatst te zien, die mij
Toch alles was. 't Stond mij niet vrij
Mij dreigden overal gevaren
En, moest ik ook heur hart niet sparen
Voor zulk rampzalig wederzien?
Maar bovendien
Ik durfd' ook niet — want o! misschien
Had mij heur vloek! .....
Genoeg daarvan
'k Zou weenen kunnen bij 't herdenken.
Ik volgde als vastberaden man
De ondoorgrondelijke wenken
Van 's Hemels onbegrijplijk plan,
't Welk alles regelt en bestuurt
En lijdzaam heb ik 't al verduurd,
Wat op mijn schoudren werd getast;
Ik heb gebeden en gevast
Gelijk een arme boetling past;
En zwierf Gods wijde wereld rond,
Bij geen bekend — van elk verlaten

Tot 'k eind'lijk in de Duitsche Staten
U met de bende vondt;
En hoe ik 't hoofd werd van die bende
En jaren lang u heb verzeld,
En schijnbaar me aan mijn lot gewende
Is overbodig u gemeld."

IX.

„Maar nu? die jaren zijn vervlogen!
En wat gebeurd is, is gebeurd,
Ik heb genoeg mijn lot betreurd
En nooit, door waan, mij zelf bedrogen,
Als waar' 't gebeurde feit een logen.
Neen, vaak mijn toestand overwogen,
En even vaak mij 't hart verscheurd.
't Is waar, ik bleef aan 't kwaad nog kleven
'k Ben veel te lang bij u gebleven
Maar 'k zag geen uitkomst, nergens geen,
Waar zou ik, arme balling, heen?
Doch nu? ik haat dat haat'lijk leven
In luije ongebondenheid
Te zondig en te lang geleid;
'k Verbreek nog d' ijzren boei der zonde

Voor 't morgenlicht haar stralen spreidt;
GELOOF en DEUGD, slechts heelt mijn wonde:
En gaf 'k den Hemel ergernis,
Bij God is steeds vergiffenis
Voor hem, die met berouw vervuld
Vergeving afsmeekt voor zijn schuld."

X.

Hij zweeg: — een glans van zelfbehagen
Verspreidde zich op zijn gelaat:
Het drukte zoo een hooger lust,
Zoo'n kalmte uit en zielerust,
't Gaf blijken, dat 't hem was bewust,
Wat zege dat hij weg mogt dragen
In 't worstlen tusschen goed en kwaad. —
Maar in dat plegtig oogenblik
Hield hij op SICCO 't oog geslagen
Als wou hij met dien strengen blik
Het uit zijn sombre oogen lezen,
Wat hij na die bekentenis,
Van hem te hopen had of vreezen.
En deze, van zijn plaats gerezen,
Ontsloot zijn mond — en sprak: „Hoe? is

'T U ernst, wat uw mond daar zeide?"
En WERNERS antwoord klonk: „gewis!
Vóór nog een nieuwe morgen gloort
Verlaat 'k de bende en dit oord:
'k Kreeg gistren kondschap van ALEIDE,
Zij leeft!"
„Welnu?"
„Ik ga tot haar"
„Dat *zult* gij niet! herroep dat woord!
Gij weet uw bende dreigt gevaar
Zij rekent op uw moed en pligt."
„Mij roept een zaak van meer gewigt
En dus laat uw bedreiging dáár!
'k Verlaat u" —
„Nooit!!" —
Een sombre wolk
Van woede steeg op zijn gezigt
Wijl hij dit sprak: — en bij het licht
Des vuurgloeds, zagen WERNERS oogen
Het schittren van zijn' kleinen dolk.
„Sta!"
Schreeuwde WERNER opgevlogen,
„Geen voetstap nader!"
„Roep dan 't volk!"

Sprak d' ander aarz'lend, „zij dan mogen
't Beslissen tusschen u en mij."
„Zwijg! woest'ling en gedenk uw eed!"
Hervatte WERNER op een toon
Van angst en schrik, hem niet gewoon
„Ha!" riep hij, en sprong naderbij
„Wat eed! ha! zoo 'k dien waarlijk deed,
Zou 't mij beletten. Ba! ik houd,
Ik acht hem niet."
Een schel gefluit,
Klonk na dit spreken door het woud,
En SICCO d' oorzaak van 't geluid
Stond tegenover WERNER — stout
Zag hij hem aan. — Doch toen zijn mond
Dat scherp gefluit 't herhalen stond
Sprong WERNER voorwaarts, en greep woest
Den dolk, die hem doorboren moest,
En wierp in 't zelfde oogenblik,
Vol afschuw, en gesterkt door schrik,
Zijn' vijand neder op den grond
En wrong zich, siddrend van hem los
En was verdwenen in het bosch.

ALEIDE.

A L E I D E.

XI.

De dag dat WERNER 't oord ontvlugte,
Hem, boven velen, lief en waard,
Doch waar hij 't zwaard der wetten duchtte,
Was zevenmalen reeds verjaard.
Veel opziens had het feit gebaard:
Maar d' eerste indruk die het gaf,
Nam ongemerkt en langzaam af. —
Vergetelheid wierp meer en meer
Heur schaduw op 't gebeurde neêr
Als zou geen stervling 't later weten:
En eind'lijk — scheen 't aan elk vergeten,
Van KOENRAADS moord
Noch WERNERS vlugt, werd meer gehoord.
Slechts een die hunner nog gedacht, —

Het was ALEIDE; — dag en nacht
Zwierf beider beeld haar voor den geest,
Maar dat van WERNER toch het meest.
Ach, 't bleef heur ziel een raadsel, dat
Na 't plegen van den gruw'bren moord,
Men niets van hem meer had gehoord
Die, schijnbaar ontrouw aan zijn woord
Haar dus verlaten had.
Want nooit was 't in heur ziel gerezen
Dat *hij* den moordenaar *kon* wezen,
En schoon men later, haar met smart
Wel blijken gaf van elks vermoeden;
— Schoon niemand d' oorzaak mogt bevroeden, —
Kon 't wel heur minnend hart doen bloeden
Maar 't vond geen weerklank in dat hart.

O, wie hier iets verkeerds in ziet,
Misduid het in ALEIDE niet!
In 't vrouwenhart, dat waarlijk zacht
En vrouwlijk is; — aan alles vreemd
Wat naar iets hards, iets mann'lijks zweemt
Dat slechts naar heur bestemming tracht,
Heerscht zoo een stil verheven iet
Door liefde en gevoel verwekt,

Dat — waar een kwaad onz' aandacht boeit
In anderen zoo ras bespied
Zoo ras beoordeeld en verfoeid, —
Er zonder praal of schijnvertooning
Den fulpen mantel der verschooning
Die 's naasten feilen zacht bedekt
Behendig er op nederstrekt.
En hoeveel verder strekt zich niet
De grenslijn uit in dat gebied
Zoodra 't een dierbaar voorwerp geldt
Waar ze al heur zaligheid in stelt!

XII.

Ja — wat en hoe ook and'ren dachten,
En wie hem voor gestorven hield,
Zij, als met voorgevoel bezield,
Bleef altijd nog zijn weêrkomst wachten,
En altijd even hoog hem achten;
En dit was 't eenigste genot
In heur rampspoedig levenslot.
Of heet gij 't niet rampspoedig, ach
Was haar niet elke vreugd ontvloden?
O, wie op 't ouderlijke slot,

Haar in het stil en land'lijk RODEN
Vol smart en kommer kwijnen zag
Had hij het kunnen denken, dat
De droeve, die hij nader trad,
ALEIDE wezen kon, en 't was,
Die vijf en twintig Lente's pas
Mogt tellen? Neen, voorzeker niet!
Zoo was sints WERNER heur verliet,
De lieve maagd door 't felst verdriet,
Veranderd, dat zelfs in dien staat,
De dierste vrienden van heur hart
Haar naauwlijks kenden in heur smart.

XIII.

Maar, was zij niet gelijk te voren,
Toch als voorheen droeg haar gelaat
Van vroeg're schoonheid, nog de sporen
Doch 't had die zachte tint verloren,
Het was vermagerd, en niet meer
Zoo vriend'lijk open als weleer;
Heur wezenstrekken, vroeger rond
En zoo aanminnig teeder, — waren
Nu hard en scherp, en om heur mond

Deed reeds die plooi zich openbaren,
Die 't oog zoo scherp geteekend ziet
Bij hen, wier mond door bang verdriet;
Verguizing of te strenge deugd
Zich nooit meer opent voor de vreugd:
Maar, o! daar was ook in die trekken
Zoo'n lijdend heimwee steeds te ontdekken,
't Welk van heur lippen 't lezen liet:
Neen, hier beneden is het niet!
Er blonk zoo'n onderwerping in,
Zoo'n vroom geduld; — en niettemin
Streed nog de hoop op zinsgeneugt'
En zucht naar aardsche levensvreugd,
Bij wijlen met dien hoog'ren zin.
Want als verbeeldings tooverkracht
Haar hield besloten in heur magt
En altijd weder WERNERS beeld
Zoo lief'lijk haar voor d' aandacht speeld';
Dan zonk zij in zoo'n zalig droomen
Als was geen ramp haar overkomen;
Ja, dan vergat zij 't felst verdriet
En toefde in zaliger gebied
Aan d' aarde en 't aardsche als onttogen,
Met zijn aanminnig beeld voor oogen.

En schoon verbeeldings toovergloed
Weêr dooven mogt in 't jeugdig bloed,
En ze onder menig' tranenvloed
Zich 't heerlijk droombeeld zag ontvliên
Toch werd altijd in 't kuisch gemoed
De hoop gekoesterd en gevoed,
De stille hoop, hem weêr te zien
Eer hier omlaag de norsche dood
Des levensslagboom voor haar sloot.

Ach, — dikwijls hunkert hier ons hart
Met onbeschrijfelijke smart
En brandend ongeduld
Naar iets, waarom men bidt en slooft
Er zich een Hemel van belooft;
En nogtans, is die wensch vervuld,
Er niets van smaken mag dan smart
Zóó zelfs dat 't ons de rust ontrooft,
En elk gevoel als 't waar verdooft,
't Ging zoo ALEIDE in heur droomen.
Want ziet:
dáár is hij weêrgekomen
Daar is de dierb're van weleer
De nog beminde WERNER weêr.

XIV.

O! wie beschrijft de stille vreugd,
Die eensklaps 't maagd'lijk hart verheugt,
Nu zij de tijding heeft ontvangen,
Dat hij, de dierbre, lang verbeid
Als d avondstar heur stralen spreid
Heur aan zijn harte hoopt te prangen!
Zie, op dat onverwacht berigt,
Verhelderde heur lief gezigt
Terwijl een innig zielsverlangen
Een blos dreef op heur bleeke wangen: —
Zij hield den blik omhoog gerigt
En dankte met zoo'n reinen gloed
Van liefde en dank in 't vroom gemoed
Voor 't nad'ren van dat zalig uur
d' Algoeden Schepper der Natuur.

Nu sloeg zij 't oog weêr vrolijk rond,
En dartelde langs 't groenend kruid,
Dat, wie haar zien mogt in dien stond
Gedacht had, 't was een jonge bruid,
Die pas van 't ziekbed opgestaan
Voor 't eerst eens weêr was uitgegaan:

Verlangend zag zij telkens uit
En bleef op ieder voorwerp turen,
Dat in de verte voor haar oog
Zich slechts bewoog;
Wat vielen haar die weinige uren
Ontzettend lang! 't was of de tijd
Zoo vlugtig anders, haar ten spijt
Als om haar te bedroeven
Met opzet scheen te toeven.

O, 't wachten is soms meerder wreed
Dan menigeen vermoedt of weet.

XV.

Eind'lijk schitterd' d' avondstar
Vriend'lijk door het jong gebladert'
En, is 't waarheid? Ja, daar nadert
't Lieve meisje, iets van ver: —
Zou hij 't wezen, hij, zoo bang
Reeds gewacht sints jaren lang?
Hemel! ja, het is zijn gang!
't Is zijn houding, zelfs zijn trekken
Meent reeds 't minnend oog 't ontdekken,

En wat bij haar ongeduld
Ook de scheem'ring nog verhult,
En haar oogen poogt 't onttrekken
Heeft verbeelding aangevuld.
O! hoe jaagt haar 't jeugdig bloed!
't Laat zich langer niet beteug'len;
Liefde leent 't verlangen vleug'len;
IJlings vliegt z' hem te gemoet .....
En eer, met gelijken spoed,
't Volgend oogenblik haar groet
Is zij reeds, van liefde dronken,
Zalig aan zijn borst gezonken! .....

Onuitspreek'lijk was dat uur
Waardig 't oog er op te vesten;
Maar dat sluim'ren der Natuur,
Maar die lichtstreep in het Westen,
Die nog lief'lijk gloorde en blonk,
En de plaats waar 't zonlicht zonk,
Als met rôzenving'ren wees,
Wijl het starrenheir verrees,
En 't nog flaauwe licht der maan
Daalde van d' azurenbaan;
Maar dat wederzien — die vreugd,
Maar die wellust, — dat geneugt',

Die hunn' harten deden gloeijen,
En zelfs Eng'len zouden boeijen,
Schetst mijn zwak penseel u niet.

Droever toonen slaakt mijn lied.

XVI.

Nog hield hij teeder en verrukt
Aleide aan zijn' borst gedrukt,
En, ware 't mogelijk, nog meer
Verrukt en zalig als weleer.
— Onwetend welk een lot heur naakte —
Scheen zij, toen ze in die vreugd ontwaakte,
Geen enk'le klank, geen enkel woord
Werd van hun beider lip gehoord.
Maar, o dat zwijgen was welsprekend!
Al wat er omging in hun' ziel
Al 't heil dat hun te beurte viel,
Stond op hun' wezens als geteekend;
Slechts toen, na d' eersten schok en gloed
Bedaard was, en de rust in 't bloed
Was weêrgekeerd, was 't dat hun mond,
Voor al dien wellust klanken vond
Ofschoon te koud, te zwak en koel

Voor dat ondenkbaar zielsgevoel.

Niet waar? zulk weêrzien roept het feest
Der lieve Lente voor den geest,
Wen zij, met lagchend groen versierd,
Heur wederkomst op aarde viert;
Als door haar invloed, mild en zacht,
Der sappen omloop, nieuwe kracht
En nieuwe ontwikk'ling heeft verworven;
Wen stam en takken als gestorven
Door nieuwe groeikracht d' aandacht boeit;
Wen bloem en heester knopt en bloeit,
Met zulk een luisterrijke pracht
Alsof hen herfst noch winter wacht,
Die eenmaal al dien luister dooven
En al heur schoonheid zullen rooven.

Maar, schetst dit beeld u rein genot,
En gaf haar omtrek u misschien
Een denkbeeld van hun zalig lot,
Dat evenwel d' Algoede God
Voor zulk noodlottig wederzien
U steeds beware!

Zijn lot werd vreess'lijk, en het hare

Niet minder bang dan dat van hem: —
Want toen heur liefelijke stem
Hem denken deed aan vroeg'ren tijd,
En zij zoo met een zacht verwijt
En half nieuwsgierig aan hem vroeg:
„Waarom toch jaren mij ontweken
En omgedoold in vreemde streken?
Geen bodem lieve, die u droeg
Waar trouwer harte voor u sloeg!" —
Toen weigerde zijn tong hem 't spreken,
Toen zag z' hem sidd'ren en verbleeken
En tranen rollen langs zijn wang.
„God," riep zij, fel ontroerd en bang
Door nooit gevoelde angst gespoord,
„'t Was toch geen waarheid, 't boos gerucht,
Gij toch hebt KOENRAAD niet vermoord!"
En 't antwoord, woest der borst ontvlugt,
Klonk, half nog in de keel gesmoord,
„Ja, daarom mijdde 'k steeds dit oord."
Verplett'rend was voor haar dat woord
En vreess'lijk haar dat oogenblik!
Het hart kromp haar in een van schrik,
Als had een dolk dat hart doorboord.
Heur denkkracht schokte — was vervlogen
En 't lief'lijk blaauw, dier zachte oogen,

Waaruit, helaas! zoo kort geleên,
Een hemel van genoegen scheen,
Werd met een floers als overtogen:
En toen op eens dat blaauw verdween
En zich een aak'lig wit alleen
Liet zien, zonk zij verstijfd en kil
Ter neder met een flaauwen gil.

XVII.

Bedenkt, zoo ge ooit met stille smart
Des onspoedskeet'nen hebt getorscht,
Of zoo ge een zacht gevoelig hart
Voelt kloppen in de ruime borst,
Bedenkt hoe in dien bangen stond,
Toen zij daar roerloos nederzeeg,
En schijnbaar dood lag op den grond,
Des armen WERNER's lijden steeg!
Hij stond vernietigd. —
En voorzeker
't Had geen verwonderd, wanneer hij
Bij 't drinken van zoo wrang een beker
Zich zelven toen in razernij
Beroofd had van zoo bang een leven.

Wel had hij veel en zwaar misdreven,
Maar niet opzett'lijk had zijn jeugd
Hem dwalen doen van 't pad der deugd;
Geen kwaad had ooit zijn ziel verheerd;
Geen zucht tot twist hem ooit verteerd
Noch wraak of haat zijn borst vervuld;
Maar door zijn eergevoel te honen,
Maar door zijn vriendschap en geduld,
Met lagen schimp en spot te loonen
Werd hij vermaagschapt aan de schuld. —
Dat alles had, — schoon nooit ontdekt —
In hem die blinde drift gewekt,
En wat hij later had bedreven,
Aan d' ondeugd als ten prijs gegeven,
Was en uit *nood* en *vrees* geschied,
En zou hem dat dan niet verschoonen?
Ach, waar uw oog ook vlekken ziet,
Laat liefde toch uw hart bewonen;
Weest Christ'nen en veroordeelt niet!

XVIII.

Traag, zonder troost of medelij,
Om plaats voor nieuw verdriet te maken,
Ging dat onzalig uur voorbij; —

Want lag zij al een wijl daar neêr,
Zoo 't scheen om nimmermeer te ontwaken,
Toch keerde 't sluim'rend leven weêr;
Zij hief zich van den grond omhoog
En stond daar met verwilderd oog
Als iemand, die door schrik vermand,
Voor 't minst gekrenkt is in 't verstand,
Ja, heel heur houding spelde 't leed
Dat zoo iets droefs vermoeden deed;
En, o, die blik zoo woest en stug,
Die uit heur matte oogen straalde
En rustloos, wild en doelloos dwaalde,
Gaf WERNER aan zich zelf terug.

Hij sprak, doch wist niet wat hij sprak
Toen hij het zwijgen onderbrak.
„ALEIDE" sprak hij, „zonder schuld
Zag 'k mij den lijdenskelk gevuld."

„Wat zegt ge?" riep zij, „o, herhaal
Dat zalig woord mij andermaal!
Herhaal, herhaal die zoete taal
't Maakt dat ik ruimer ademhaal!" ....

„Neen!" klonk zijn antwoord, „'t is geschied;

Helaas, onschuldig ben ik niet;
't Was door mijn drift, en door mijn' hand
Dat KOENRAAD 't leven liet!
Maar God, die alles hoorde en zag
Weet, hoe hij mij heeft aangerand,
En hoe ik sints dien droeven dag
Toen 't zoo noodlottig feit gebeurde
In ootmoed steeds mijn drift betreurde!

Toen greep en kuste hij haar hand;
Maar sidd'rend wees zij 't af, en week
Terug, teleurgesteld en bleek,
Terwijl zij beurt'lings schreide en lachte —
Doch — 't was of dit verad'ming bragte,
En of op eenmaal heur verstand
Terugkwam. —
„Ja, wij *moeten* scheiden"
Dus sprak zij somber, maar bedaard:
„Voorwaar, 't is wensch'lijk voor ons beiden;
Want, o! 'k gevoel het, niets op aard
Zou ons gelukkig kunnen maken:
Doch bij 't verijd'len onzer hoop
Heb' evenwel 't gevoel zijn loop;
Ik kan haar inspraak niet verzaken,
Al waar uw misdrijf eens zoo groot —

k *Moet*, 'k *zal* u minnen tot mijn' dood .....
Dat lenige uw zielsverdriet.
Nogtans u ooit als Echtgenoot
't Omhelzen, — neen, dat mag ik niet!
Want schoon in drift ook uitgestrekt
Is toch uw hand met 't bloed bevlekt
Mijns broeders, dat geheel uw leven
Er aan blijft kleven,
En dus, begooch'le ons geen bedrog! .....
Wij *moeten* scheiden: heden nog .....
Vaarwel! ook God moog' u vergeven!
Vaarwel," zoo ging zij, diep geroerd
En snikkend voort, met angstig beven: —
„De band is tusschen ons ontsnoerd;
Maar waar u ook het noodlot voert,
En wat ook uw bestemming zij
Gedenk aan mij" .....
Zij ging. — Hij werd het niet gewaar,
Want als een standbeeld stond hij daar. —
Dat woord van *scheiden* trof zijn oor
En drong verplett'rend tot hem door;
Hij had die uitspraak wel verwacht;
Maar in dien toestand, op dat pas
Had dat noodlottig woord alléén
Hem in een' toestand schier gebragt

Die hem gelijken deed naar een'
Die doof en stom geboren was.

Maar toen hij uit dien looden sluimer
Door zelfbewustheid werd gewekt
Sloeg voor een poos hem 't harte ruimer,
Doch d' armen hield hij uitgestrekt
En naar diezelfde plaats gerigt,
Waar, slechts voor luttel oogenblikken,
Het dierbaar onvergeet'lijk wicht,
Toen haar besluit hem dus deed schrikken
Verdwenen was uit zijn gezigt;
Want in verbeeldings tooverwaan
En onverklaarbaar zinsverrukken
Zag hij ALEIDE als voor zich staan,
En dacht ze aan zijn borst te drukken;
Ja sloeg om 't schijnbeeld d' armen heen,
Maar dat op eens, en toen verdween.
o Wreed bedrog! — Hij stond alléén,
En vrucht'loos klonk door bosch en dalen
Heur lieve naam ontel'bre malen,
Waar vlood zij heen? hij wist het niet,
En of zij dood was of nog leefde
Was hem onzeker: alles zweefde
Gelijk een droom hem voor den geest;

Doch dat onzeek're sloeg het meest
In zijn verbijst'ring hem ter neder.

't Was kort. — Zijn rede ontwaakte weder:
d' Herinn'ring keerde, aan beelden rijk,
Bedwelming nam op eens de wijk.
„Ja,' riep hij mann'lijk uit, schoon teeder:
„ALEIDE, ja gij hadt gelijk,
Ofschoon 't mijn boezem ging verscheuren
Wij *moesten* scheiden, 't moest gebeuren!
Gij mogt niet anders in uw leed
Besluiten, dan gelijk gij deedt.
En blijf ik dat besluit betreuren
'k Erken nogtans mijn *hoop* was wreed.
Doch wat er ook verbroken wordt"
Hernam hij vurig, „'t zij mijn toeven
Op aarde lang zal zijn of kort;
Niets zal er minder kracht behoeven
Dan 't vuur, dat in mijn' boezem woelt,
Dat nooit! neen nooit voor haar verkoelt;
Maar elke wisselkeer en smart
Ja dood en graf en alles tart".....

„Zoo zij het!" ging hij langzaam voort.
„En nu? wat zou mij 't toeven baten

Ik moet en zal, geliefkoosd oord!
Ten tweedenmale u thans verlaten,
Niet voor een wijl — voor *eeuwig* nu .....
En toch geruster dan te voren!
o Vaar dus wel, mij dierbre grond,
Waar 'k alles smaakte, *alles* vond,
En heden, ... *alles* heb verloren,
Vaarwel!
Neen, nog voor 't laatst tot U
In ootmoed hier de knie gebogen
Tot U, o God van mededoogen!"
Vervolgde hij, — „deez' beê gerigt:
Bewaak, bescherm het dierbaar wicht,
Dat 'k min als d' appel mijner oogen;
Kan 't zijn, o, leg dan al heur leed
Mij op de schoud'ren; — 'k ben gereed
Een' meer dan dubb'len last te dragen;
O, geef mij, wat ik af moog' vragen:
Heb deernis met haar wreed verdriet.
Den mannen voegt, met smart en lijden,
In 't worstelperk des ramps te strijden,
Maar zwakke vrouwen mogen 't niet:
Behoed, geleid haar aan Uw hand
En zegen steeds mijn VADERLAND!"

Toen zweeg hij — en geen enkel woord
Werd uit zijn mond dáár meer gehoord,
Nog slechts een stomme, warme groet
Straalde uit zijn oogen: — zijn gemoed
Was vol. — Hij spoedde voort;
En wie er ooit terug mogt komen,
Hij niet: van hem werd niets vernomen,
Geen stervling was er na dien dag,
Die hem in 't VADERLAND weêr zag. —

XIX.

Lag hij misschien, van smart ontheven,
Reeds spoedig in het graf gestrekt
Met vreemde aarde toegedekt?
Ach neen! hij zag helaas! zijn leven,
Zoo men 't dien naam vermogt te geven
Nog jaren lang gerekt.
Want toen de KONING VAN BRITTANJE
't Verlies betreurde van zijn kroon
En d' ed'le WILLEM VAN ORANJE
Diens plaats verving op Englands troon, *)
Toen bleek het, — wijl de faam vermeldde
Wat zege HOLLANDS LEEUW bevocht,

*) 1688.

Die 't BRITSCHE LUIPAARD perken stelde, —
Dat WERNER op dien dapp'ren togt
's Lands vloot verzelde,
En aan zijn' Vorst en d' eer verpand
Dáár 't leven liet vóór 't Vaderland.

XX.

Zoo ging het hem.
Maar hoe ALEIDE?
Nadat zij zich van WERNER scheidde,
Was zij weêr, 't geen zij vroeger plagt,
Innemend vriend'lijk, vroom en zacht,
Geduldig lijdend, steeds te vreden,
Getroost in alle tegenheden,
Zelfs zoo, dat niemand ooit een klagt
Zag van heur lieve lippen zweven;
't Bevreemdde ieder, dat het leed,
't Welk heur weêrvoer, het jeugdig leven
Niet in heur' boezem zwijm'len deed,
En 't niet voor lang reeds had verdoofd;
't Scheen wonder, dat zoo'n jeugdig hoofd
Zich in d' orkaan, die om haar woedde,
Nog ophief, schijnbaar zonder hoede,
En staande bleef, ja dat het niet

Reeds lang, als 't spichtig oeverriet,
Door fellen wind of regenslag
Dat tenger hoofd gebroken zag.

Vanwaar die sterkte in heur verdriet?
Maar niemand, — hoop ik toch, — verwacht
Ontwikk'ling nader van een kracht,
Die onder zulk een wigt van leed
De droeve niet bezwijken deed!
Gij allen immers gist ze reeds,
Althans zoo ge in de school des LEEDS
Ooit schatting hebt gebragt:
Ja 't was de GODSDIENST. — Zij alleen
Zoo onuitputt'lijk rijk en zacht,
Zij maakte *moog'lijk*, wat elkeen
In zulk een ramp *onmoog'lijk* scheen;
Zij leide dat betraande oog,
Allengskens van het aardsche af
En voerde 't ongemerkt omhoog
En wees het, over dood en graf,
Naar d' oorden der ONSTERF'LIJKHEID ....
En — op dat standpunt eens geleid
Werd zij een vreemdelinge op aarde
En rijper steeds voor hooger sfeer;
Ja kende meerder heil noch waarde,

Dan Hem te leven, in wiens leer
Zij had geloofd, en steeds geloofde,
En dat geloof, dat niet verdoofde,
Sprak zoo bemoedigend in haar:
Al drukt u 't juk des lijdens zwaar,
Voor u ook is, eens d' uitkomst dáár;
Zwijg GODE stil, bid, strijd en hoop;
Volhard; wat oók de Wereld sloop'
Wat banden zij ook moog' vernielen;
Ginds bij den REDDER onzer zielen
Wordt elke band wêer aangeknoopt

Zoo streed zij hier den bangen strijd
Haars levens, nog geruimen tijd;
Maar toen de najaars blad'ren vielen
Ontbladerde ook in korte poos
De schoone roos.
Toen werd ze in beter oord verplant. —
En schoon in 't eens gekrenkt verstand
De vreesselijke zielekwaal
Nog andermaal
Heur invloed toonde en 't zacht beroerde,
Was zij zich alles weêr bewust
Eer haar de Genius der rust
Uit 't aardsche dal ten Hemel voerde!